

Na jego grobie są dwie flagi На його могилі стоять два прапори

Старший солдат Богдан Щербик із села Усиче на Волині загинув 14 вересня 2022 р., захищаючи незалежність України. На його могилі встановлено два прапори: український та польський.

Do Sił Zbrojnych Ukrainy Bogdan Szczerbik zaciągnął się niezwłocznie po rozpoczęciu pełnoskalowej rosyjskiej agresji. Powrócił do domu z Polski, gdzie w ostatnich latach mieszkał i pracował. Pisał także wiersze i piosenki. Jedną z nich nagrał w warszawskim studiu. Rodzina na razie nie udostępniła nagrania, ponieważ Bogdan nie zdążył załatwić formalności dotyczących praw autorskich związanych z piosenką. Musiał jeszcze zgromadzić na to pieniądze.

Przed wyjazdem do Polski Bogdan Szczerbik odbył zasadniczą służbę wojskową w ukraińskiej armii. Wcześniej ukończył szkołę podstawową w rodzinnych Uscicach niedaleko Torczyna, a następnie uczył się w Łucku zawodu elektryka.

Nie doczekał swoich 27. urodzin – zabrakło do nich czterech dni.

Skalę ludzkich tragedii, jeśli chodzi o wojskowych, którzy osierocili

swoje rodziny, można uświadomić sobie czytając codziennie komunikaty o poległych żołnierzach w miejscowej prasie, biorąc udział w ich pogrzebach oraz zwracając uwagę na ukraińskie flagi na ich grobach.

To właśnie flagom przypatrywał się polski wolontariusz Dariusz Wołosz, który wracał dwa tygodnie temu z Charkowa do Polski. W Uscicach niedaleko Torczyna zauważył grób udekorowany dwiema flagami – ukraińską i polską.

Już będąc w Polsce Dariusz Wołosz napisał do mnie maila z pytaniem, dlaczego na tym grobie powiewa też i polska flaga.

Nasza redakcja akurat przygotowywała do druku kolejny numer gazety. Pracy było dużo, ale mobilizując się zadzwoniliśmy do kilku znajomych i wysłaliśmy kilka wiadomości, aby szybko to wyjaśnić. Google podpowiadał: we wrześniu 2022 r. w Uscicach pochowano Bogdana Szczerbika.

У Збройні сили України Богдан Щербик пішов одразу після початку повномасштабного російського вторгнення. Він повернувся додому з Польщі, де жив і працював в останні роки, писав вірші й пісні, одну з яких навіть записав у варшавській студії. Рідні поки що не оприлюднюють запису, оскільки Богдан не встиг оформити авторські права на пісню. На це ще потрібно було накопичити кошти.

До Польщі Богдан Щербик служив в українській армії, навчався в училищі в Луцьку на електрика, а перед тим – у школі в рідних Усичах біля Торчина.

До свого 27-річчя старший солдат Богдан Щербик не дожив чотири дні.

Масштаб людської трагедії, якщо йдеться про військових, які осиротили свої родини, можна зрозуміти, читаючи щодня повідомлення

про загиблих у місцевих виданнях, беручи участь у прощаннях із полеглими та звертаючи увагу на українські прапори на їхніх могилах.

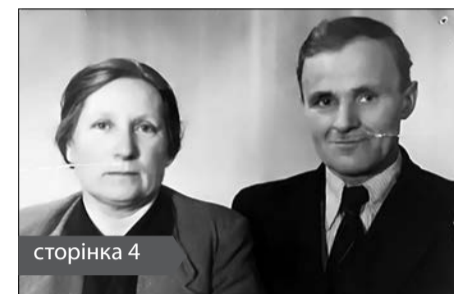
Саме до прапорів придивлявся польський волонтер Даріуш Волосюк, коли два тижні тому повертався з Харкова до Польщі. В Усичах біля Торчина його увагу привернули кольори польського прапора, встановленого на могилі поруч з українським.

Уже перебуваючи в Польщі, Даріуш Волосюк написав мені мейла із запитанням про те, чому на цій могилі поставили польський прапор.

Ми в редакції саме готували до друку наступний номер газети. Роботи було багато, але, змобілізувавши зусилля, ми зробили кілька дзвінків та написали низку повідомлень, які могли би дозволити швидко все з'ясувати. Гугл підказував: у вересні 2022 р. в Усичах поховали Богдана Щербика.

На польській вулиці
в Мальованці

Na polskiej ulicy
w Malowance

сторінка 4

Харцерська «Молитва
за мир в Україні»

Harcerska «Modlitwa o pokój
w Ukrainie»

сторінка 7

«Волинянка» і «Волиняночка»
подякували полякам

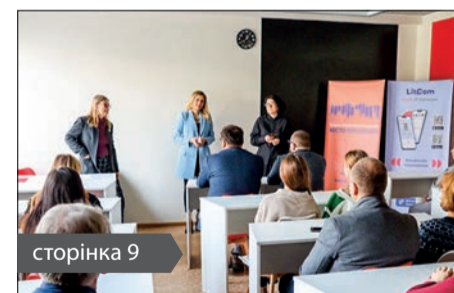
«Wołynianka» i «Wołynianoczka»
podziękowały Polakom

сторінка 8

Анна Насіловська
виступила з лекцією в Луцьку

Anna Nasiłowska
z prelekcją w Łucku

сторінка 9

Ми знайшли внука
поліціанта Яна Буліка

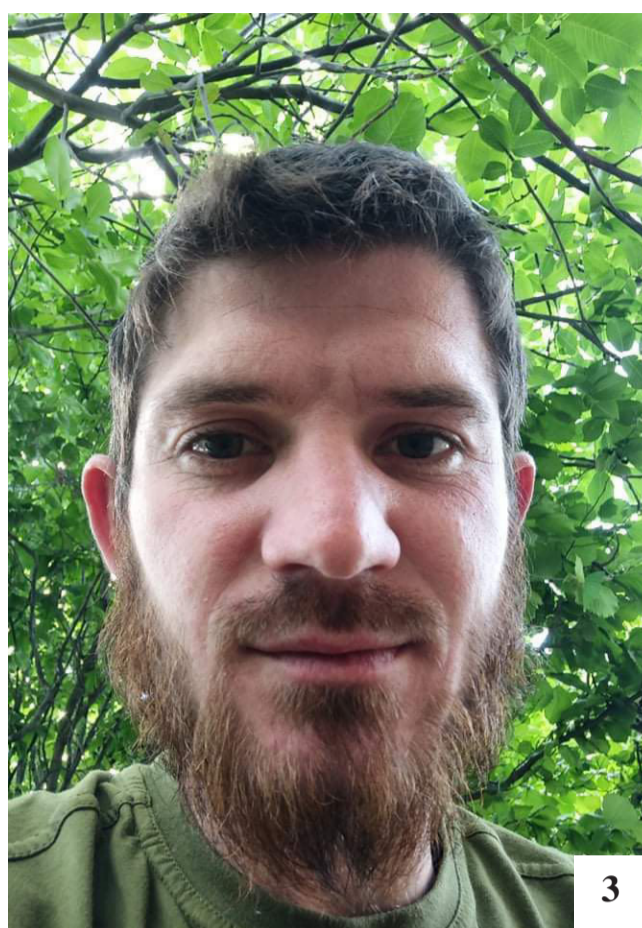
Znaleźliśmy wnuka
policjanta Jana Bulika

сторінка 10

2

3

4

Але чому на його гробі встановлено прапори України та Польщі? Відповідь допомогла знайти Алла Ревуцька з Торчинської селищної ради. У телефонній розмові телефонічної потвердила: в Усичах похований został Bogdan Szczerbyk. I to na jego гробі видніє польська прапора зауважена przez Dariusza Wołosiuка.

«Зостає встановлена przez rodzinę» – мовить Алла Ревуцька. – «W jednym z sms-ów Bogdan poprosił маму o to, żeby, jeśli umrze, na jego гробі встановлено прапори: України та Польщі. Jego воля została spełniona».

Як пізніше powiedziała Nela Samczuk, мама Bogdana, kiedy po jego śmierci szukała, gdzie w Warszawie można kupić польську прапора, otrzymała ją od dziennikarza Pawła Kęski. Wiadomość, w której syn poprosił o dwie прапори і напис: «Wszystko dobrze», otrzymała od niego jeszcze w maju 2022 r.

«Walczył wówczas na pierwszej linii frontu. Było mu bardzo trudno. Żegnał się z nami» – dodала мама. – Zawsze мовить: «Wszystko dobrze». Dbał o mnie. Jak mi teraz brakuje tego «Wszystko dobrze, mamо»...

«Кiedy w sierpniu Bogdan miał urlop, nie poznałam go. Był chudy і patrzył, jak o wiele starszy człowiek, który dużo wszystkiego przeżył, mimo że starał się uśmiechać» – wspomina jego znajoma Kateryna Burdak.

Po rozpoczęciu pełnoskalowej wojny przyjechała tu ośrodek wolontariacki: «Zaczęliśmy przychodzić do miejscowego Domu Kultury і робити сітки maskujące, żeby jakoś pomagać. W jeden z takich dni spotkałam Bogdana. Wiedziałam, że powrócił do України. Powiedział, że był już w ko-

misaracie wojskowym і że niedługo zostanie skierowany do jednostki, w której wcześniej służył. Za ok. dwa tygodnie pojechał na wojnę».

Rekonstruując wydarzenia moja rozmówczyni zaznacza, że w sierpniu zorganizowała pomoc dla хлопців, з któryми służył Bogdan. Dla siebie nic nie chciał, мовить, że нічого не потребує.

W ostatnim dniu przed wyjazdem Bogdana Kateryna widziała go na wsi: «Bardzo chciałam do niego podejść, ale ktoś mnie zagadał, później widziałam tylko, jak wsiadał do samochodu...».

Kateryna Burdak opowiada, że мама Bogdana і rodzina jego starszego brata Dimy udzielają ogromnego wsparcia wojsku: «Dużо everything kupują dla żołnierzy і przesiedleńców zarówno za własne pieniądze, jak і за środki przekazywane przez Polaków. Ciągłe coś przekazują. Na przykład niedawno szukaliśmy busa, żeby przywieźć do України uzbieraną przez nich pomoc».

Pani Nela skromnie o tym milczy, ale później jednak potwierdza: так, rzeczywiście pomoc zbiera і przekazuje do України. I chce wyrazić wdzięczność wszystkim Polakom, którzy wspierają Ukrainę.

«Jesteś naszym bohaterem. Bogdan nie lubił, kiedy tak mówiliśmy» – zaznacza Nela Samczuk, która od wielu lat pracuje w Polsce. Bogdan po raz pierwszy pojechał z мамą на zarobek jeszcze zanim został powołany do zasadniczej służby wojskowej. Pani Nela wspomina: «Wzięłam go ze sobą на truskawki. Powiedział mi wówczas: «Mama, nigdy w życiu nie myślałam, że zarabiasz dla нас pieniądze taką piekielną pracą».

str. 1

Але чому на його могилі встановлено прапори України та Польщі? Відповідь допомогла знайти Алла Ревуцька з Торчинської селищної ради. У телефонній розмові вона підтвердила: в Усичах похований Bogdan Szczerbyk. I саме на його могилі Даріуш Волосюк бачив польський прапор.

«Його встановила родина, – каже Алла Ревуцька. – В одному з sms-повідомлень Bogdan poprosił маму, якщо загине, поставити на його могилі прапори України та Польщі. Його волю виконали».

Як пізніше розповіла Nela Samczuk, мама Bogdana, коли після звістки про його загибель вона шукала, де у Варшаві купити прапор, його їй передав польський журналіст Павел Кенска. Саме ж повідомлення від сина, в якому він просив про два прапори і напис «Wszystko dobrze» (укр. «Усе добре»), вона отримала ще в травні 2022 р.

«Він тоді був на нульових позиціях. Йому було важко і він із нами прощався, – ділиться мама. – Він завжди казав: «Усе добре». Оберігав мене. Як мені зараз не вистачає цього його: «Усе добре, мам»...

«Він тоді був на нульових позиціях. Йому було важко і він із нами прощався, – ділиться мама. – Він завжди казав: «Усе добре». Оберігав мене. Як мені зараз не вистачає цього його: «Усе добре, мам»...

«Коли в серпні Bogdan приїхав у відпустку, я його не впізнала. Він дуже схуд і мав погляд набагато старшої людини, яка багато чого пережила, хоч і старався усміхатися», – пригадує його знайома Kateryna Burdak.

Після початку повномасштабного вторгнення вона приїхала з Києва до рідних Усич і організувала тут волонтерський осередок: «Ми почали збиратися в місцевому Будинку культури і плести сітки, щоб чимось бути корисними. В один із таких днів я і побачила

Bogdana. Я знала, що він повернувся в Україну. Він сказав, що вже був в комісії і його невдовзі відправлять у ту частину, в якій він раніше служив. Десь через два тижні він поїхав на війну».

Реконструючи події, співрозмовниця зазначає, що в серпні вона організувала допомогу для хлопців, із якими служив Bogdan. Сам він сказав, що йому нічого не потрібно.

В останній день перед від'їздом Kateryna бачила його в селі: «Я дуже хотіла до нього підійти, але мене хтось відволік, а потім помітила, що він сідає в машину».

Kateryna Burdak розповідає, що мама Bogdana і сім'я його старшого брата Дими дуже багато допомагають армії: «Вони багато всього купують для військових і переселенців, і за власний кошт, і за гроші небайдужих поляків. Постійно щось передають. Ось нещодавно ми шукали транспорт, щоб привезти в Україну зібрану мамою допомогу».

Пані Nela про це скромно мовчить, але все ж потім зізнається: так, дійсно, допомогу збирає та передає в Україну. А ще хоче висловити вдячність усім полякам, які підтримують Україну.

«Ти наш герой. Bogdan не любив, коли ми так говорили», – каже Nela Samczuk. Вона давно працює в Польщі. Bogdan уперше поїхав із мамою на заробітки ще до того, як пішов на строкову службу. Пані Nela згадує: «Я взяла його із собою на полуницю. Він мені сказав тоді: «Мама, я ніколи в житті не думав, що ти нам такою пекельною працею гроші заробляєш».

Перед поверненням в Україну син працював на будівництві. Мама добрим словом від-

5

6

Перед powrotem na Ukrainę syn pracował na budowie. O jego pracodawcach, Kamili i Tomku Kaczorach, którzy traktowali jej syna jak swojego, mama mówi tylko dobrze.

«Kiedy Bogdan powiedział im, że jedzie na wojnę, starali się go od tego odwieść» – wspomina pani Nela. Zaznaczył wówczas: «Przysięgałem przecież, że duszę i ciało poświęcimy dla naszej wolności». Rozumiejąc, że Bogdan nie zrezygnuje ze swojej decyzji, rodzina Kaczorów kupiła mu kamizelkę kuloodporną, plecak, bieliznę termoaktywną i inne niezbędne rzeczy.

«Jest według nich superbohaterem. Cały czas mu pomagali. Powiedział mi nawet: «Pamiętaj, mam, że mamy drugą rodzinę – Kamilę i Tomka Kaczorów». Latem, kiedy Bogdan był na urlopie, przyjeżdżali do nas, żeby się z nim spotkać. Na pogrzebie też byli» – mówi Nela Samczuk. Dodaje: «Niech pani serdecznie im podziękuję za wszystko, zarówno w moim imieniu, jak i w imieniu Bogdana i Dimy».

Pani Nela jest wdzięczna także Dariuszowi Wołosiułowi, który przejął się losem jej syna i zrobił dużo, żeby o Bogdanie dowiedziało się w Polsce jak największej liczbie ludzi. Powiedział mi: «O pani synu powinna wiedzieć cała Polska». Był bardzo poruszony tym, że zobaczył polską flagę na ukraińskim cmentarzu, na grobie chłopca z Wołynia».

Dodaje, że po tym, jak poświęcone Bogdanowi wpisy Dariusza Wołosiuła były podawane dalej na Twitterze i Facebooku, Polacy, u których pracuje, powiedzieli: «Pani Nelu, pani syn jest nie tylko bohaterem Ukrainy, jest także bohaterem Polski».

«Chcę zainteresować tą sprawą jak największą liczbę Polaków, dziennikarzy i władze. To, że Bogdan Szczerbyk chciał, żeby na jego grobie zawisły obie flagi, jest bardzo symboliczne» – podkreśla Dariusz Wołosiuł, który wypatrzył polską flagę na cmentarzu w Usiczach.

Uważa, że gest Bogdana jest bardzo ważny dla polsko-ukraińskiego pojednania: «Musiał mieć dużą odwagę cywilną, żeby poprosić o umieszczenie na jego grobie polskiej flagi. Zaskakuje to zarówno Ukraińców, jak i Polaków. To jest coś bardzo pozytywnego i coś, co jest nam potrzebne».

W Torczyńskiej Hromadzie pamięć o poległych obrońcach Ukrainy chcą uczcić projektem, w którego ramach malarka Nina Fesenko tworzy poświęcone im obrazy. Będą później eksponowane w Torczyńskim Muzeum Historycznym im. Hryhorija Hurtowego.

«Nie są to zwykłe portrety. Przedstawiamy na nich coś, co symbolizuje dotychczasowe życie bohatera oraz symbolikę związaną ze służbą» – mówi Nina Fesenko. Zaznacza, że w hromadzie są organizowane specjalne spotkania z rodzinami oraz osobami, które знаły poległego bohatera. Wspólne rozmowy i wspomnienia pozwalają na głębsze poznanie każdego z nich.

Artystka już namalowała obrazy poświęcone Bogdanowi Szczerbykowi poległemu 14 września 2022 r. (rodzinnie oraz w oficjalnych komunikatach na początku podano datę 15 września) oraz Pawłowi Synowiatowi ze wsi Bujanie, który zginął 22 września 2022 r. w wieku 24 lat. Prace nad trzecim obrazem, ku czci Wadyma Mudrochy ze wsi Białostok, który zginął jako 27-latek jeszcze w pierwszych dniach pełnoskalowej rosyjskiej agresji na Ukrainę, na razie trwają. W ciągu ostatniego roku na wojnie poległo 13 mieszkańców hromady.

«Proszę powiedzieć mi, że ja go Kocham» – odpowiedziała Nela Samczuk na moją wiadomość, że jedziemy z kolegami z redakcji do Usicz na grób Bogdana.

Jego syn został pochowany na tak zwanym nowym cmentarzu – na nowej części nekropolii, gdzie jeszcze nikt poza Bogdanem nie został pochowany. Nie ma tu na razie ścieżek, a ziemia po deszczach oraz zimą, jak stopnieje pod słońcem, jest bardzo grząska. Nela Samczuk w najbliższym czasie zamierza wybrukować tu alejkę.

Na grobie jej syna stoją znicze i świeże kwiaty. Na wietrze powiewają flagi. A obok czyste pole.

Natalia Denysiuk
Zdjęcia Bogdana Szczerbyka redakcji udostępniła jego mama Nela Samczuk

Na zdjęciach: 1. Grób Bogdana Szczerbyka. 2. Bogdan Szczerbyk przed wyjazdem na front. 3-4. Bogdan Szczerbyk na wojnie. 5. Bogdan Szczerbyk wraca na front. 15 sierpnia 2022 r. 6. Nina Fesenko tworzy obraz poświęcony Bogdanowi Szczerbykowi. Fot. Ałła Rewuśka. 7. U pociągu w Łucku. 15 sierpnia 2022 r. 8. Obraz autorstwa Kamili Kaczor.

gukęється про його роботодавців Камілу і Томека Качорів, які ставилися до Богдана як до рідного.

«Коли Богдан сказав їм, що їде на війну, вони відмовляли його», – згадує пані Неля. Проте він зазначив тоді: «Я присягав, що душу й тіло ми положим за нашу свободу». Зрозумівши, що Богдан від свого рішення не відмовиться, родина Качорів купила йому бронезилет, рюкзак, термобілизну та різне спорядження.

«Для них він супергерой. Вони весь час йому допомагали. Він навіть казав мені: «Запам'ятай, мам, що в нас є ще друга родина – це Каміла і Томек Качори». Влітку, коли Богдан був у відпустці, вони приїжджали до нас, щоб побачитися з ним. І на похороні були», – говорить Неля Самчук. Додає: «Щиро їм подякуйте за все і від мого імені, і від Боді, і від Діми».

Пані Неля вдячна за увагу до її сина також Даріушу Волосюку, який перейнявся його долею і зробив багато для того, щоб у Польщі про Богдана довідалося побільше людей: «Він мені сказав: «Про вашого сина повинна знати ціла Польща». Його дуже вразило те, що він побачив польський прапор на українському цвинтарі, на могилі хлопця з Волині».

Зворушено зазначає, що після того, як присвячені Богданові дописи Даріуша Волосюка розійшлися у Twitter і Facebook, поляки, в яких вона працює, сказали: «Пані Нелю, ваш син не тільки герой України, він ще й герой Польщі».

«Я хочу зацікавити цією справою якнайбільше поляків, журналістів і владу. Те, що Богдан Щербик хотів, щоб на його могилі встановили два прапори, дуже символічно», – підкреслює Даріуш Волосюк, який помітив польський прапор на цвинтарі в Усичах.

Він вважає, що жест Богдана дуже важливий для польсько-українського примирення: «Він повинен був мати сміливу громадянську позицію, щоб попросити встановити на своїй могилі польський прапор. Це дивує і українців, і поляків. Це щось дуже позитивне і щось, чого ми всі потребуємо».

У Торчинській громаді пам'ять загиблих захисників України вша-

нують проектом, у рамках якого художниця Ніна Фесенко створює присвячені їм картини. Виставку згодом експонуватимуть у Торчинському історичному музеї імені Григорія Гуртового.

«Це не просто портрети. На них ми зображуємо щось символічне, що відображує те, чим займався герой у мирному житті, та символіку, пов'язану зі службою», – розповідає Ніна Фесенко. Зазначає, що громада організовує спеціальні зустрічі з родинами та тими, хто знав загиблих героїв. Спільні розмови і спогади дозволяють глибше пізнати кожного з них.

Художниця вже створила картини, присвячені Богдану Щербіку, який загинув 14 вересня 2022 р. (родині та в офіційних повідомленнях спочатку подали дату 15 вересня), та назавжди 24-річному Павлу Синовоїчу із села Буяни, який загинув 22 вересня 2022 р. Робота над третьою, на честь Вадима Мудрохи з Білостока, що поліг 27-річним ще в перші дні повномасштабного російського вторгнення в Україну, саме триває. Лише за останній рік загинули 13 мешканців громади.

«Скажіть, що я його люблю», – написала Неля Самчук на моє повідомлення, що ми з редакцією вирушаємо в Усичі на Богданову могилу.

Її сина поховали на так званому новому кладовищі – на новій частині цвинтаря, де ще нікого не хоронили. Тут ще не прокладені стежки, а земля після дощів або й зимою, як пригріє сонце, дуже грузька. Неля Самчук найближчим часом планує викласти тут алею з бручків».

На могилі її сина стоять лампадки та свіжі квіти. Вітер розвіває прапори. Поруч чисте поле.

Natalia Denysiuk
Фото Богдана Щербика редакції надала його мама Неля Самчук

1. Могила Богдана Щербика. 2. Богдан Щербик перед від'їздом на фронт. 3-4. Богдан Щербик на війні. 5. Богдан Щербик повертається з відпустки на фронт. 15 серпня 2022 р. 6. Ніна Фесенко працює над картиною, присвяченою Богдану Щербіку. Фото Алли Ревуцької. 7. У потязі в Луцьку. 15 серпня 2022 р. 8. Картина, написана Камілою Качор.

Інформація wołyńska

Волинська інформація

За границю перебувають 7468 учнів шкіл середніх з обводу wołyńskiego oraz 636 учнів шкіл zawodowych. Jednocześnie 2513 dzieci wewnątrznie przesiedlonych czy się w wołyńskich placówkach oświatowych.

За кордоном перебувають 7468 волинських школярів і 636 учнів закладів професійної освіти. Водночас в освітніх закладах Волині навчаються 2513 дітей-переселенців.

W ciągu dwóch miesięcy działalności centrum wsparcia dla rodzin jeńców wojennych i osób zaginionych w Łucku po pomoc zwrócić się ponad 80 rodzin.

За понад два місяці роботи центру підтримки сімей військовополонених і зниклих безвісти, що діє в Луцьку, по допомогу звернулися понад 80 родин.

Na Wołyńskim Narodowym Uniwersytecie imienia Łęsi Ukrainki zostało otwarte laboratorium projektowania zespołowego wyposażone w potężne komputery i tablety. Będą w nim mogli pracować studenci różnych kierunków.

У ВНУ імені Лесі Українки відкрили лабораторію командного дизайну, що містить потужні комп'ютери та планшети. У ній зможуть працювати студенти різних спеціальностей.

Mieszkańcy kiwerekkiej hromady zmodyfikowali ciężarówkę na łącznik na kołach. Została przekazana wojskowemu przebywającym na wschodzie kraju.

Жителі Ківерцівської громади переобладнали кузов вантажівки в лазню на колесах. Її відправили військовослужбовцям, які дислокуються на сході країни.

Miejscowi ochotnicy pomagają żołnierzom podczas budowy umocnień na terenie lublinieckiej hromady, w szczególności w pobliżu trasy Kijów-Kowel-Jagodzin.

Місцеві добровольці допомагають бійцям будувати та облаштовувати захисні споруди на території Люблинської громади, зокрема біля траси Київ-Ковель-Ягодин.

Uczniowie Liceum nr 2 w Kamieniu-Koszyrskim przekazali ukraińskim żołnierzom kuponion przez nich system satelitarny Starlink.

Учні Камінь-Каширського ліцею № 2 купили та передали бійцям ЗСУ систему супутникового зв'язку Starlink.

Na polskiej ulicy w Malowance

На польській вулиці в Мальованці

Z Leonidą Borziakową z Łucka, która pochodzi z obwodu chmielnickiego, rozmawialiśmy o życiu jej rodziny na Podolu, Wołyniu i w Kazachstanie, w szczególności o śmierci dziadków na hiszpankę, o członkach rodziny represjonowanych w okresie Imperium Rosyjskiego i ZSRR oraz ocaleniu wujka w 1943 r.

Dziadkowie zmarli na hiszpankę

«Wszyscy moi przodkowie, o ile mi wiadomo, pochodzą z obwodu chmielnickiego. Dziadek ze strony ojca nazywał się Antoni Sawicki, a babcia – Leontyna. Mieszkali w chutorze w pobliżu wsi Poninka (dziś rejon szepetowski w obwodzie chmielnickim – aut.). W rodzinie wychowywało się pięcioro dzieci. Mój ojciec Robert urodził się w 1909 r. Później w dokumentach zapisano go jako Romana. Rodzina prowadziła gospodarstwo i miała wystarczająco dużo ziemi. Po pewnym czasie przeniosła się do chutoru w pobliżu wsi Malowanka (dziś rejon szepetowski – aut.), by opiekować się rodzicami dziadka Antona. Po ich śmierci dziadek rozdał swoim braciom ziemię jako spadek po ojcu i stał się trochę uboższy – zauważa pani Leonida. Zaznacza też, że po urodzeniu została nazwana na cześć swojej babci Leontyny, później jednak jej imię zapisano w dokumentach jako Leonida.

Moja rozmówczyni opowiada o tragedii, która spotkała rodzinę Sawickich pod koniec I wojny światowej, kiedy w Europie szalała epidemia grypy hiszpańskiej: «Dziadek Antoni pracował w Ameryce, skąd wysyłał babci Leontynie pieniądze na utrzymanie. Kupił tam nawet dom i chciał, by jego rodzina również przyjechała do Ameryki. Babcia jednak bała się ruszać w drogę z dziećmi. Dlatego dziadek wrócił do domu, by ich zabrać, ale zachorował na hiszpankę i zmarł. Później z powodu tej samej choroby zmarła też babcia. Ich najstarsza córka Maria zaczęła opiekować się młodszymi braćmi: Adamem, Robertem i Zygmuntem. W 1931 r. mój ojciec służył w wojsku w Carskim Siole pod Leningradem. W czasie kolektywizacji w latach 30. pod naciskiem władz rodzina została zmuszona do przeniesienia się do Malowanki, dokąd kierowano Polaków mieszkających w okolicznych chutorach. Tu większość z nich osiedlała się na jednej ulicy, którą nazywano między sobą polską. To tutaj na polskiej ulicy w Malowance mój ojciec poznał moją matkę Malwinę».

«Mój dziadek ze strony matki nazywał się Franciszek Stachowski, a babcia – Stanisława

Pisoczyńska. Mieszkali we wsi Łabuń (dziś także w rejonie szepetowskim – aut.). Dziadek również pochodził z zamożnej rodziny chłopskiej, a babcia – z rodziny szlacheckiej. Opowiadała, że jej rodzina miała kiedyś swój herb. Wspomniała nawet, że jeździła karocą. W 1909 r. urodziła się moja mama Malwina. Podobnie jak ojciec była piśmienna, знаła język ukraiński, choć w domu mówiła po polsku. W 1928 r. mama wyszła za mąż za swojego pierwszego męża, Antoniego Kwiatkowskiego» – mówi pani Leonida.

«Polakiem się urodziłem, Polakiem umrę»

«Dziadek Antoniego Tymoteusz Kwiatkowski był uczestnikiem Powstania Styczniowego. Brał udział w walkach powstańczych na ziemiach Połiśszczyn (dziś rejon szepetowski – aut.). Sam wychowywał małego synka Wincentego. Władze Imperium Rosyjskiego aresztowały Tymoteusza za udział w powstaniu. Aby uratować mu życie, proponowano mu małżeństwo z prawosławną dziewczyną oraz zmianę imienia i nazwiska. Powiedział jednak: «Polakiem się urodziłem, Polakiem umrę». Po pewnym czasie został rozstrzelany. Tę historię krewnym Tymoteusza opowiedzieli świadkowie tamtych wydarzeń.

Syn Tymoteusza, Wincenty Kwiatkowski, został sierotą. Kiedy dorósł, zaczął prowadzić gospodarstwo. Poślubił Franciszkę Żurakowską. Mieli cztery córki i syna Antoniego, który w 1928 r. ożenił się z moją matką, Malwiną Stachowską. Mieszkali w chutorze Horlin w rejonie szepetowskim» – zaznacza pani Leonida.

Dzieci wroga ludu

O życiu swojej matki, Malwiny, z pierwszym mężem, Antonim Kwiatkowskim, pani Leonida opowiada tak: «Kwiatkowscy i Stachowscy byli dalekimi krewnymi. Antoni był znacznie starszy od mamy. W 1929 r. urodził się im syn Medard, a w 1931 r. – Józef. Prowadzili gospodarstwo aż do rozpoczęcia Wielkiego Głodu w latach 1932–1933. Matka wspominała, że z ich domu zabrano wszystko, co można było zabrać. Udało jej się za-

iz Leonidą Borziakową z Łucka, która pochodzi z obwodu chmielnickiego, rozmawialiśmy o życiu jej rodziny na Podolu, Wołyniu i w Kazachstanie, w szczególności o śmierci dziadków na hiszpankę, o członkach rodziny represjonowanych w okresie Imperium Rosyjskiego i ZSRR oraz ocaleniu wujka w 1943 r.

Dідусь і бабуся померли від іспанки

«Усі мої предки, наскільки мені відомо, походять із Хмельницької області. Дідусь по батьковій лінії звали Антон Савицький, а бабуся – Леонтина. Вони проживали на хуторі поблизу села Понінка (сьогодні в Шепетівському районі Хмельницької області, – авт.). У родині виховували п'ятьох дітей. Мій батько Роберт народився в 1909 р. Уже згодом у документах його почали записувати Романом. Родина господарювала й мала достатньо землі. Через певний час сім'я переїхала на хутір поблизу села Мальованка (сьогодні в Шепетівському районі, – авт.), щоб доглядати батьків дідуса Антона. Після їх смерті дідусь роздав своїм братам землю як батьківську спадщину і трохи збіднів», – відзначає Леоніда Романівна. До речі, її при народженні назвали в честь бабусі Леонтиною, а пізніше записали Леонідою.

Моя співрозмовниця розповідає про трагедію, яка спіткала родину Савицьких наприкінці Першої світової війни, коли в Європі лютувала епідемія іспанського грипу: «Дідусь Антон був на заробітках в Америці, звідки надслав бабусі Леонтині гроші на прожиття. Він навіть купив собі там житло й хотів, аби родина приїхала до Америки. Проте бабуся побоюлася вирушати в дорогу з дітьми. Тож дідусь повернувся додому, щоб їх забрати, але захворів на іспанку й помер. Згодом через цю недугу померла бабуся. Їхня старша дочка Марія почала опікуватися своїми меншими братами: Адамом, Робертом і Зигмунтом. У 1931 р. мій батько проходив військову службу під Ленінградом у Царському Селі. Під час колективізації 1930-х рр. родина через тиск влади була змушена перебратися до Мальованки, куди зганяли поляків, які проживали на навколишніх хуторах. Тут більшість із них поселялися на одній вулиці, яку поміж себе називали польською. Саме тут на польській вулиці в Мальованці мій батько познайомився з моєю мамою Мальвіною».

«Мого дідуса по материнській лінії звали Францішек Стаховський, а бабуся – Станісла-

ва Пісочинська. Вони проживали в селі Лабунь (сьогодні також у Шепетівському районі, – авт.). Дідусь походив із зamoжної селянської родини, а бабуся – зі шляхетської. Вона розповідала, що її родина колись мала свій герб. Згадувала навіть, що вона їздила в кареті. У 1909 р. народилася моя мама Мальвіна. Вона, як і батько, була грамотною, знала українську мову, хоча вдома розмовляла польською. У 1928 р. мама вийшла заміж за свого першого чоловіка Антона Квятковського», – говорить Леоніда Борзякова.

«Поляком народився, поляком і помру»

«Дідусь Антона Тимотеуш Квятковський був учасником Січневого повстання 1863–1864 рр. (польське повстання проти Російської імперії з метою відродження Речі Посполитої, – авт.). Брав участь у повстанській боротьбі на землях Полонщини (сьогодні Шепетівський район, – авт.). Він сам виховував маленького сина Винцентія. За участь у повстанні влада Російської імперії арештувала Тимотеуша. Щоб зберегти життя, йому пропонували одружитися з православною дівчиною і змінити ім'я та прізвище. Він відмовився, сказав: «Поляком народився, поляком і помру». Через деякий час його розстріляли. Цю історію родичам Тимотеуша розповідали свідки тих подій.

Син Тимотеуша Винцентій Квятковський осиротів. Підрісши, почав господарювати. Одружився з Францішкою Жураковською. У них народилися чотири дочки і син Антоній, який одружився з моєю мамою Мальвіною Стаховською в 1928 р. Вони жили на хуторі Горлин у Шепетівському районі», – зазначає Леоніда Романівна.

Діти ворога народу

Про життя своєї мами Мальвіни з її першим чоловіком Антоном Квятковським вона говорить наступне: «Квятковські та Стаховські були далекими родичами. Антон був набагато старшим за мою маму. У 1929 р. у них народився син Медарт, а в 1931 р. – Юзеф. Вони

1

2

3

4

5

човаць tylko maszyny do szycia, dzięki czemu rodzina przeżyła.

W 1938 r. podczas represji wobec Polaków Antoni Kwiatkowski został aresztowany. Zabrano go do więzienia w Szepetówce i torturowano. Po odwiedzinach mama powiedziała, że jego koszule były zalane krwią. Kiedy po raz kolejny do niego przyszła, już go nie zastała. Antoni został ogłoszony wrogiem ludu i rozstrzelany.

Według danych zawartych w szóstym tomie książki «Zrehabilitowani przez historię. Obwód chmielnicki» (Chmielnicki, 2015, s. 802) Antoni Kwiatkowski s. Wincentego, urodzony w 1889 r. we wsi Malowanka, został aresztowany w kwietniu 1938 r. pod zarzutem szpiegostwa. Był uczestnikiem tak zwanego procesu Polskiej Organizacji Wojskowej. We wrześniu 1938 r. został skazany na rozstrzelanie. Wyrok wykonano w październiku w Kamieńcu Podolskim. Antoniego Kwiatkowskiego zrehabilitowano dopiero w czerwcu 1958 r.

«Po rozstrzelaniu męża mama nie miała łatwo. Nie chcieli jej zatrudnić, a jej dzieci nazywano «wrogami ludu». Synowie byli dręczeni i w szkole, i w kołchozie. Później stali się prawdziwymi gospodarzami i złotymi rączkami. Kiedy mama przyjechała do Malowanki, również nigdzie nie mogła znaleźć pracy ani tymczasowego mieszkania dla siebie i dzieci. To właśnie w Malowance poznała mojego ojca, Roberta Sawickiego» – mówi pani Leonida.

Ocalenie wujka Adama

«Urodziłam się w 1942 r. w Malowance. Choć moi przyrodni bracia byli ode mnie dużo starsi, mieliśmy świetne relacje. Swojego ojczyma Roberta zaczęli po pewnym czasie nazywać ojcem.

Podczas wojny niemiecko-radzieckiej ojciec został powołany do Armii Czerwonej. Był saperem, walczył w Polsce i Czechach, gdzie został

ranny. Ojciec był pobożny, więc kiedy był w Czechach, poszedł do kościoła do spowiedzi, mimo że było to w radzieckim wojsku niebezpieczne. Tam miejscowy ksiądz zaproponował mojemu ojcu pozostanie w Czechach i przeczekać wojny. Zaoferowano mu schronienie i pomoc w urządzeniu się po wojnie. Ojciec odmówił, bo nie chciał nas opuścić. Gdy zmagania się zakończyły, powrócił i to była wielka radość dla nas wszystkich» – wspomina pani Leonida.

Moja rozmówczyni opowiada też o tym, jak jej wujek Adam Sawicki uratował się podczas rzezi wołyńskiej: «Brat mojego ojca Adam przeniósł się do Kostopola w 1939 lub 1940 r. (dziś rejon rówieński w obwodzie rówieńskim – aut.). Prowadził gospodarstwo, miał własny dom. Pewnego dnia w 1943 r. przyszedł do niego kum Ukrainiec i zawiadomił, że jest rozkaz, by go w nocy zabić. Wujek wraz z żoną i trójką dzieci pojechali na noc do kościoła w Kostopolu. Wcześniej ostrzegli sąsiadów, by uciekali, ale ci nie zareagowali na tę informację. Powiedzieli, że nikt ich nie skrzywdzi, bo nikomu nic złego nie zrobili. Kiedy następnego ranka wujek przyszedł do sąsiadów, już nikogo nie zastał. Wszyscy zostali zamordowani. Po tym wraz z rodziną uciekł z Kostopola i wkrótce osiedlił się w Szczecinku (dziś województwo zachodniopomorskie – aut.). W latach 50. wujek Adam przyjechał na Ukrainę i razem z ojcem odwiedził Kostopol».

«Chcę tylko do Ukrainy»

«Na początku lat 50. nasza rodzina przeprowadziła się do wsi Poninka. Ojciec pracował w kołchozie. Skończyłam 10 klas szkoły. W 1961 r. wyszłam za mąż za wojskowego Wiktora Borzjakowa. Poznaliśmy się, gdy przyjechał do Poninki z przyjacielem. Razem z nim mieszkaliśmy na Uralu, w Niżnym Tagile, na Kamczatce. Pracowałam w handlu, stu-

господарювали, поки не почався Голодомор 1932–1933 рр. Мама згадувала, що в них із будинку забрали все, що можна було. Їй вдалося винести лише швейну машинку, завдяки якій родині вдалося вижити.

У 1938 р., під час репресій поляків, арештували Антона Квятковського. Його перевезли в Шепетівську в'язницю, де катували. Після побачення з ним мама казала, що його сорочки були залиті кров'ю. Коли вона вкотре прийшла до нього, то вже не застала. Антона оголосили ворогом народу й розстріляли».

За інформацією, поданою в книзі «Багатомника «Реабілітовані історією. Хмельницька область» (Хмельницький, 2015, с. 802.), Антона Вікентійовича Квятковського, який народився в 1889 р. у селі Мальованка, заарештували у квітні 1938 р., звинувативши у шпигунстві. Він проходив у справі «Польської військової організації». У вересні 1938 р. його засудили до розстрілу. Вирок виконали в жовтні у Кам'янці-Подільському. Реабілітували Антона Квятковського лише в червні 1958 р.

«Після розстрілу чоловіка в мамі розпочалося складне життя. Її не хотіли брати на роботу, а синів називали ворогами народу. З них знущалися і в школі, і в колгоспі. Пізніше вони стали справжніми господарями й майстрами на всі руки. Коли мама приїхала до Мальованки, то також ніде не могла знайти роботи й тимчасового житла для себе та дітей. Саме в Мальованці вона познайомилася з Робертом Савицьким, моїм батьком», – розповідає Леоніда Романівна.

Порятунок дядька Адама

«Я народилася 1942 р. у Мальованці. Хоча мої зведені брати були набагато старші за мене, в нас склалися чудові відносини. Свого вітчима Роберта вони згодом почали називати батьком.

Під час німецько-радянської війни батька призвали до Червоної армії. Він був сапером і воював у Польщі та Чехії, де отримав поранення. Батько був набожною людиною, тож коли перебував у Чехії, пішов у костел до сповіді, хоча це й було небезпечно для радянських військових. Там місцевий ксьондз запропонував батьку лишитися в Чехії та перечекати війну. Йому пропонували сховок і допомогу в облаштуванні повоєнного життя. Батько відмовився, оскільки не хотів нас лишати. Після війни він повернувся і це була велика радість для всіх нас», – згадує пані Леоніда.

Моя співрозмовниця описує також порятунок свого дядька Адама Савицького під час Волинської різанини: «Брат мого батька Адам у 1939 чи 1940 р. перебрався в Костопіль (сьогодні в Рівненському районі Рівненської області, – авт.). Він господарював, мав свій будинок. Одного разу в 1943 р. до нього прийшов кум-українець і повідомив, що є наказ уночі його вбити. Дядько разом із дружиною і трьома дітьми зібралися й пішли ночувати до костелу в Костополі. Перед цим він попередив сусідів, щоб вони тікали, але ті не зреагували на застереження. Казали, що ніхто їх не зачепить, бо вони нічого поганого нікому не зробили. Коли наступного ранку дядько прийшов до сусідів, то нікого в живих не застав. Усіх замордували. Після цього він утік із сім'єю з Костополя й невдовзі поселився в місті Щецинек (сьогодні Західнопоморське воєводство в Польщі, – авт.). У 1950-х рр. дядько Адам одного разу приїжджав в Україну і вони з батьком відвідували Костопіль».

«Хочу тільки в Україну»

«На початку 1950-х рр. наша сім'я переїхала до села Понінка. Батько працював у колгоспі. Я закінчила 10 класів школи. У 1961 р. вийшла

str. 6

6

7

8

9

diowałam towaroznawstwo na Białorusi. Kiedy mąż studiował w Moskwie, zaproponowano mu pozostanie w mieście i obiecano później mieszkanie. Powiedziałam mężowi, że chcę być tylko w Ukrainie, chcę do rodziców. Właśnie w tym czasie moja mama chorowała, więc mąż mnie wysłuchał. Przyjechaliśmy do Chmielnickiego, mieszkaliśmy jeszcze na Białorusi, a w połowie lat 70. wreszcie przenieśliśmy się do Łucka, który stał się naszym domem. Przed przejściem na emeryturę pracowałam na bazie międzyrejonowej w Wyszkowie (*dzielnica w Łucku – aut.*), a mąż był w służbie wojskowej. W Łucku spędziliśmy najwięcej czasu. Żyliśmy z mężem w zgodzie przez 60 lat. Zawsze staraliśmy się wzajemnie wspierać. Urodziło się nam dwóch synów. Teraz mam czworo wnuków i troje prawnuków» – mówi Leonida Borziakowa.

«Kiedy przyjechaliśmy do Łucka, kościół był zamknięty. Mama mówiła mi, że bym chodziła chociaż do cerkwi, bo Bóg jest jeden. Pewnego dnia dostałam telefon. Powiedziano mi, że powinien przyjechać ksiądz, by odprawić w kościele mszę świętą. Razem z mamą, która już mieszkała ze mną w Łucku, poszliśmy do kościoła na mszę. Podpisywałam również apele do władz w sprawie zezwolenia na odprawianie nabożeństw w kościele.

Niemal od początku istnienia polskiego towarzystwa w Łucku włączyłam się w jego działalność. Bardzo lubię nasze spotkania. Razem z panią Julią (*Tolkaczową – red.*) zorganizowaliśmy chór «Luceoria», który występował w różnych miastach na festiwalach. Bardzo lubię poznawać polską kulturę i historię. Zawsze dobrze się czuję w stowarzyszeniu i kościele. Niestety pandemia i wojna zniszczyły wszystko, teraz widzimy się rzadziej» – dodaje pani Leonida.

Podczas naszego spotkania opowiedziała też o swoich polskich krewnych, którzy zostali wysłani do Kazachstanu w latach 30. Tam mimo wszystko zachowali swoją kulturę i tradycje: «Moja ciotka ze strony matki, Ernestyna Stachowska, została

zesłana do osady Zielony Gaj na północy Kazachstanu. Miała pięcioro dzieci. Wywieziono ich w wagonach towarowych. Przez jakiś czas mieszkali w ziemiankach, aż zbudowali własne domy. Po wojnie odwiedzali nas w Ponince. Ojciec przynosił pachnące siano, a mama – prześcieradła i wszyscy układali się na noc w dużym pokoju. Między sobą rozmawialiśmy po polsku, ale znaleźliśmy też ukraiński. Modliliśmy się razem. Uwielbiałam, kiedy przyjeżdżali i miło wspominam tamte dni. W Kazachstanie nasi krewni otrzymali pozwolenie na budowę kościoła w 1992 r. Później wszyscy przenieśli się do Polski».

Dziś pani Leonida, a właściwie od urodzenia Leontyna, mieszka w Łucku. Po śmierci męża znajduje ukojenie w dzieciach, wnukach i prawnukach. Jest parafianką kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku i wieloletnią członkinią Stowarzyszenia Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej.

Tekst powstał w ramach projektu «Rodzinne historie Polaków z obwodu wołyńskiego, rówieńskiego i tarnopolskiego».

Serhij Hładyszuk

Na zdjęciach z rodzinnego archiwum Leonidy Borziakowej: 1. Robert Sawicki (pośrodku) podczas służby wojskowej, 1931 r. 2. Adam Sawicki (po prawej), 1926 r. 3. Malwina i Antoni Kwiatkowski z synem Medardem, ok. 1930 r. 4. Robert Sawicki (górną ręką, trzeci od lewej), 1933 r. 5. Pogrzeb Wincentego Kwiatkowskiego (po lewej Antoni Kwiatkowski), 1937 r. 6. Robert i Malwina Sawiccy, lata 60. XX w. 7. Leonida Borziakowa, 1992 r. 8. Leonida Borziakowa, 1965 r. Na kursach dokształcających w Leningradzie. 9. Leonida Borziakowa, lipiec 2022 r. 10. Występ chóru «Luceoria» podczas otwarcia Centrum Dialogu «Kostiochnówka». 20 sierpnia 2011 r. Fot. Wołodimir Chomycz. 11. Podczas Marszu Pamięci Ześlanców Sybiru w Białymstoku. 2014 r.

str. 5

zamęż za військового Віктора Борзякова. Ми познайомилися, коли він приїхав до Понінки з другом. Разом із ним ми жили на Уралі, Нижньому Тагілі, Камчатці. Я працювала в торгівлі, навчала-ся в Білорусі на товарознавстві. Коли чоловік навчався в Москві, йому пропонували лишитися в місті та обіцяли згодом квартиру. Я відповіла чоловікові, що хочу тільки в Україну, хочу до батьків. Якраз у той час мама хворіла, тож чоловік мене послушав. Ми приїхали до Хмельницького. Ще жили в Білорусі, а в середині 1970-х рр. остаточно переїхали до Луцька, який став для нас рідним. До пенсії я працювала на міжрайбазі, що на Вишкові (*мікрорайон у Луцьку, – авт.*), а чоловік був на військовій службі. В Луцьку ми провели найбільше часу. З чоловіком прожили 60 років у злагоді. Намагалися завжди підтримувати один одного. У нас народилося двоє синів. У мене є четверо внуків і троє правнуків», – відзначає Leonida Борзякова.

«Коли ми опинилися в Луцьку, костел був закритий. Мама мені казала, аби я хоча б до церкви ходила, оскільки Бог один. Одного разу мені зателефонували й повідомили, що повинен приїхати ксьондз, аби провести службу в костелі. І ми разом із мамою, яка тоді вже жила зі мною в Луцьку, пішли до костелу на месу. Також я підписувала відповідні звернення до органів влади щодо дозволу проводити богослужіння в костелі.

Майже від початку існування польського товариства в Луцьку я долучилася до його діяльності. Дуже люблю наші зустрічі. Разом із пані Юлією (*Толкачовою, – ред.*) ми організували хор «Luceoria», виступали в різних містах на фестивалях. Мені дуже подобалося все більше дізнаватися про польську культуру та історію. В товаристві й костелі мені завжди добре. На жаль, пандемія і війна все зруйнували, зараз ми бачимося рідше», – додає пані Leonida.

Під час нашої зустрічі вона згадує про своїх польських родичів, яких у 1930-х рр. вислали до Казахстану. Там попри все вони зберегли свою культуру і традиції: «Мою тітку по маминій лінії Ернестину Стаховську вислали до поселення Зеленої Гай на півночі Казахстану. В неї було п'ятеро дітей. Їх везли в товарняках. Певний час вони жили в землянках, поки не звели собі будинки. Після війни вони приїжджали до нас у Понінку. Батько приносив пахуче сіно, а мама – простирадла й усі розміщувалися у великій кімнаті на нічліг. Між собою ми говорили польською, але українську теж знали. Ми разом молилися, аби вони приїжджали, і маю теплі спогади про ці дні. В Казахстані наші родичі отримали дозвіл на будівництво костелу в 1992 р. Згодом вони переселилися до Польщі».

Сьгодні Leonida Романівна, а насправді від народження Леонтина Робертівна, живе в Луцьку. Після смерті чоловіка розраду знаходить у дітях, онуках і правнуках. А ще вона парafianka костелу Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку та багаторічна членкиня Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської.

Текст написано в рамках проекту «Родинні історії поляків із Волинської, Рівненської і Тернопільської областей».

Сергій Гладішук

На фото з родинного архіву Leonidy Борзякової: 1. Роберт Савицький (посередині) під час військової служби, 1931 р. 2. Адам Савицький (справа), 1926 р. 3. Мальвіна та Антон Квятковські із сином Медардом, близько 1930 р. 4. Роберт Савицький (верхній ряд, третій зліва), 1933 р. 5. Похорон Віцентія Квятковського (зліва Антон Квятковський), 1937 р. 6. Роберт і Мальвіна Савицькі, 1960-ті рр. 7. Leonida Борзякова, 1992 р. 8. Leonida Борзякова, 1965 р. На курсах підвищення кваліфікації в Лeningradzie. 9. Leonida Борзякова, липень 2022 р. 10. Виступ хору «Luceoria» на відкритті Центру діалогу «Kostiochnówka». 20 серпня 2011 р. Фото: Володимир Хомич. 11. Під час Маршу пам'яті засланих Сибіру в Білостоці. 2014 р.

10

11

Harcerska modlitwa o pokój

Харцерська молитва за мир

4–5 marca harcerze, wędrownicy i instruktorzy Harcerskiego Hufca «Wołyń» Harcerstwa Polskiego na Ukrainie zebraли się w parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Równem, aby wziąć udział w «Modlitwie o pokój w Ukrainie» za wstawiennictwem bł. ks. phm. Stefana Wincentego Frelichowskiego – patrona Harcerstwa Polskiego.

22 lutego skauti na całym świecie obchodzą Dzień myśli braterskiej. A dla polskiej harcerskiej braci, też rozszanej po całym świecie, szczególnie dniem jest 23 lutego – dzień śmierci naszego patrona Stefana Wincentego Frelichowskiego, Druha Wicka. W Dniu myśli braterskiej cała bracia skautowa składa życzenia innym. W związku z wojną, która trwa pomiędzy Ukrainą a Rosją, harcerze działający na Ukrainie w 2023 r. wprowadzili «Modlitwę o pokój» za wstawiennictwem bł. Stefana Wincentego Frelichowskiego.

25 lutego w Katedrze Polowej Wojska Polskiego pod przewodnictwem bpa Wiesława Lechowicza, delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Harcerzy, odbyła się uroczysta inauguracja Roku Dziękczynienia z okazji 20-lecia patronatu bł. Stefana Wincentego Frelichowskiego nad polskim harcerstwem.

W ramach Roku Dziękczynienia przedstawiciele różnych harcerskich organizacji w Polsce i na świecie oraz księża pełniący funkcje kapelanów organizacji harcerskich podpisali Akt Dziękczynienia. Na spotkaniu po mszy św. przedstawiciele tych organizacji otrzymali zaproszenie do zorganizowania 5 marca, kiedy harcerska bracia z Wołynia będzie modlić się w Równem, wspólnie «Modlitwy o pokój» w swoich środowiskach.

Wieczorem, 4 marca, drużyny ze środowisk harcerskich w Równem, Zdobunowie i Kostopolu przybyły do Domu św. Józefa w Równem, aby w ten czas Wielkiego Postu duchowo pokrzepić się oraz pomodlić o pokój.

Na początku harcerskiej zbiórki odbył się apel, na którym przeczytano rozkaz, wręczono odznaczenia oraz ogłoszono harmonogram całego przedsięwzięcia. Po kolacji odbył się kominek, na którym instruktorzy Hufca przybliżyli sylwetkę patrona harcerstwa bł. Stefana Wincentego Frelichowskiego. W rodzinnej atmosferze odbyła się także gawęda, zabrzmiały pieśni harcerskie i patriotyczne oraz opowieści o naszym Wiciku.

5 marca harcerze oraz zuchy wzięli udział w mszy św., podczas której modlili się o pokój. Kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła jest ważny dla harcerskiej braci skupionej w Hufcu «Wołyń», bo sylwetka patrona Harcerstwa Polskiego bł. Wicka jest obecna w panteonie świętych znajdującym się w bocznym ołtarzu świątyni. Mszę i modlitwę poprowadził ks. dziekan

Władysław Czajka. W uroczystości wzięli udział także bracia plastuni na czele z plastunem seniorem ze środowiska «Kamieniarzy» Kamieniec-Podolskiego «Plastu» oraz kapelanem rówieńskiego środowiska «Plastu» o. Witalijem Porowczukiem, miejscowe władze oraz parafianie kościoła.

Odczytano list z Fundacji Caritas Super Omnia Est im. Błogosławionego Stefana Wincentego Frelichowskiego od jego siostrzeńca Zygmunta Jaczkowskiego. Po Modlitwie zrobione zostało pamiątkowe zdjęcie, po którym harcerskie spotkanie przeniosło się na teren parafii.

Składamy serdeczne podziękowania oraz Bóg zapłać za pomoc, udział, pamięć, modlitwę, listy i telefony z Ukrainy, Polski i całego świata. Kolejna strona książki naszych harcerskich działań napisana i jak słowa piosenki harcerskiej brzmią «Przy innym ogniu w inną noc do zobaczenia znów».

Phm. Aleksander Radica HR,
Komendant Harcerskiego Hufca «Wołyń»
Harcerstwa Polskiego na Ukrainie
Zdjęcie udostępnione przez autora

4–5 березня харцери, мандрівники й інструктори харцерського загону «Волинь» Польського харцерства в Україні зібралися в парафії Святих Апостолів Петра і Павла в Рівному, щоб узяти участь у «Молитві за мир в Україні» за заступництвом блаженного отця Стефана-Вінцентія Фреліховського – покровителя польського харцерства.

ники цих організацій отримали запрошення організувати в себе 5 березня, коли харцерська братія з Волині молитиметься в Рівному, спільну «Молитви за мир».

Увечері, 4 березня, харцерські дружини з Рівного, Здобунова й Костополя прибули до Дому Святого Юзефа в Рівному, щоби зміцнитися духовно під час Великого посту та помолитися за мир.

На початку харцерської зустрічі відбулася перекличка, на якій зачитали наказ, вручили відзнаки та оголосили план заходу. Під час вечірніх зборів інструктори загону «Волинь» нагадали присутнім про постать patrona харцерства, блаженного Стефана-Вінцентія Фреліховського. Зустріч проходила в сімейній атмосфері. Прозвучали харцерські та патріотичні пісні, а також розповіді про нашого Віцека.

5 березня харцери та зухи взяли участь у месі, під час якої молилися за мир. Костел Святих Апостолів Петра і Павла важливий для харцерів загону «Волинь», адже зображення patrona польського харцерства, блаженного Фреліховського є в пантеоні святих, розташованому в бічному вівтарі храму. Месю і молитву провів отець Владислав Чайка. В урочистості взяли участь також брати-пластуни на чолі з отцем Віталієм Поровчуком, пластуном-сеньйором із середовища «Каменярів» кам'янець-подільського «Пласту» та капеланом рівненського «Пласту», представники місцевих органів влади та прихожани костелу.

Під час заходу зачитали лист від Фонду Caritas Super Omnia Est імені блаженного Стефана-Вінцентія Фреліховського, написаний його племінником Зигмунтом Ячковським. Після молитви присутні зробили спільне фото на пам'ять. Далі харцерська зустріч перенеслася на територію парафії.

Висловлюємо щирі подяки за допомогу, участь, пам'ять, молитву, листи і дзвінки з України, Польщі та всього світу. Написана ще одна сторінка нашої харцерської діяльності. Тож, як звучить у харцерській пісні: «При іншому вогні в іншу ніч побачимося знову».

Олександр Радіца,
командант харцерського загону «Волинь»
Польського харцерства в Україні
Фото надав автор

Шукаю потомків Добrzyńських

Przodkowie Janusza Dobrzyńskiego mieszkali kiedyś na Wołyniu, m.in. w Kowlu, Włodzimierzu i Żytomierzu. Po II wojnie światowej niektórzy z nich przenieśli się do Polski. Autor listu szuka potomków tych, którzy pozostali na Ukrainie.

Нazywam się Janusz Dobrzyński, mam 53 lata i mieszkam w Zabrzu.

Mój pradziadek z wszystkimi synami po II wojnie przyjechał do Polski. Nie miał kontaktu ze swoją rodziną. Ja od trzech lat zajmuję się historią przodków, którzy co najmniej od początku XIX wieku mieszkali na Wołyniu.

Piotr Dobrzyński w latach 1809–1834 miał z dwoma żonami 9 dzieci. Z ksiąg metrykalnych wynika, że mieszkali we Włodzimierzu, Kowlu, Policach koło Kamienia Koszyrskiego i Żytomierzu. Przypuszczam, że do dziś ich potomkowie mogą mieszkać na terytorium Ukrainy.

Proszę o kontakt ze mną wszystkich noszących nazwisko Dobrzyński, Dobryński lub Dobryński: dobrzynskij@gmail.com.

Janusz Dobrzyński

Шукаю нащадків Добжинських

Предки Януша Добжинського проживали колись на Волині, зокрема в Ковелі, Володимирі та Житомирі. Після Другої світової війни частина з них переїхали до Польщі. Автор цього листа шукає нащадків тих, котрі залишилися в Україні.

Мене звети Януш Добжинський, мені 53 роки, проживаю в місті Забже Сілезького воєводства.

Мій прадід з усіма синами після Другої світової війни виїхав до Польщі. Контактів зі своєю ріднею не мав. Я вже три роки вивчаю історію предків, які щонайменше від початку XIX ст. проживали на Волині.

Пётр Добжинський у 1809–1834 рр. мав від двох дружин дев'ятеро дітей. Метричні книги вказують, що вони проживали у Володимирі, Ковелі, Полицях біля Каменя-Каширського та Житомирі. Я припускаю, що донині їхні нащадки можуть мешкати на території України.

Прошу сконтактувати зі мною всіх, хто має прізвище Добжинський, Добрыньський або Добрынський: dobrzynskij@gmail.com.

Януш Добжинський

«Во́лунянка» і «Во́луняночка» концертowały в Polsce

«Волинянка» і «Волиняночка» дали концерти в Польщі

W pierwszą rocznicę pełnoskalowej inwazji rosyjskiej na Ukrainę wychowankowie dwóch grup tanecznych z Łucka dali kilka koncertów w Polsce.

У першу річницю відкритого вторгнення росії в Україну вихованці двох луцьких танцювальних колективів провели кілька концертів у Польщі.

Dla ludowego amatorskiego zespołu tańca «Wołunianka» i wzorcowego zespołu tańca amatorskiego «Wołunianoczka», działających przy Pałacu Kultury miasta Łucka, występy na scenie zagranicznej nie są czymś niezwykłym. W swojej bogatej, prawie 40-letniej historii, grupy wielokrotnie reprezentowały Ukrainę na wielu międzynarodowych konkursach i festiwalach, często wygrywając i zdobywając nagrody. Jednak występ w lutym 2023 r. nie były takie jak zwykle.

Jak powiedziała Olena Kozaczuk, kierowniczka «Wołunianoczki», tancy tancerze występowały w Polsce od 20 do 27 lutego. Koncerty zostały zorganizowane z okazji rocznicy rozpoczęcia otwartej agresji rosyjskiej na Ukrainę.

«Chcieliśmy podziękować Polakom za pomoc, a także wesprzeć naszych uchodźców, którzy znaleźli schronienie w Polsce» – wyjaśniła Olena Kozaczuk.

W sumie do Polski pojechało ponad 50 artystów, a także solistka-wokalistka Ulana Tomczuk. Dzieci do lat 16 tańczą w «Wołunianoczce», a w «Wołuniance», którą kieruje Oleg Kozaczuk, mąż Oleny, tańczy starsza młodzież. Wołynscy tancerze dali trzy koncerty – w Białej Podlaskiej i Janowie Podlaskim w województwie lubelskim oraz w Siedlcach w województwie mazowieckim. Ponadto odbył się koncert w kościele, podczas którego Ulana Tomczuk wykonała pieśni ukraińskie.

«Polacy przyjęli nas bardzo serdecznie. Wsparcie było po prostu niesamowite – zarówno ze strony władz, jak i zwykłych mieszkańców. Ludzie przychodzili tylko po to, żeby powiedzieć, że są z nami. Kiedy Ulana Tomczuk śpiewała «Tam, obok topoli, rośnie kalina», płakał cały wypełniony Polakami kościół. A na ostatnim koncercie, jak wspomina

kierowniczką zespołu, prezydent miasta Biała Podlaska Michał Litwiniuk powiedział po ukraińsku: «Razom nas bahato, nas ne podolaty» (pol. «Razem jest nas wielu, nie da się nas pokonać»).

Wśród widzów byli także uchodźcy ukraińscy mieszkający obecnie w Polsce. «To były też bardzo emocjonalne przeżycia, bo ludzie widzieli w nas Ojczyznę, którą musieli opuścić. Dlatego brawa były często ze łzami w oczach» – mówi pani Olena.

Wyjazd wołyńskich dzieci za granicę zorganizowała Lubelska Grupa Wojewódzka Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji (International Police Association). Od początku otwartej inwazji na Rosję lubelscy policjanci udzielali i nadal udzielają pomocy Ukrainie. Wołynscy artyści mieszkali w hotelu Zamek w Janowie Podlaskim. Dyrektor placówki, Grzegorz Orzełowski, stale przyjmuje też na własny koszt ukraińskie dzieci, które przyjeżdżają do Polski na wakacje – dzieci bohaterów Niebiańskiej Sotni, sieroty, dzieci przesiedleńców. Do organizacji koncertów dołączyli także prezydent Białej Podlaskiej Michał Litwiniuk, ukraińska wolontariuszka Olena Jarowska, była wychowanka łuckiego Pałacu Kultury, która obecnie pomaga uchodźcom w Polsce, oraz przewoźnik Ihor Androszczuk.

«Czuliśmy, że Polacy bardzo nam współczują i solidaryzują się z nami. Dla nas to też były inne emocje, nie takie same, jak zwykle. Kiedy sala całym sercem jest z tobą, daje się to odczuć również na scenie. Dzieci też rozumieją, że teraz nie tylko tańczą, ale reprezentują Ukrainę» – mówi Olena Kozaczuk.

Anatolij Olich
Zdjęcie udostępnione przez Olenę Kozaczuk

Dla narodnego amatorskiego ansamblu tanцю «Волинянка» i zrazkowego amatorskiego ansamblu tanцю «Волиняночка», які діють при Палаці культури міста Луцька, виступи на закордонній scenі не первина. За свою багату, майже 40-річну, історію колективи неодноразово представляли Україну на багатьох міжнародних конкурсах і фестивалях, часто на них перемогали чи займали призові місця. Проте виступи в лютому 2023 р. були не такі, як завжди.

Як розповіла Olena Kozaczuk, керівниця «Волиняночки», з 20 до 27 лютого луцькі танцюристи виступали в Польщі. Концерти були приурочені до річниці початку відкритої російської агресії проти України.

«Ми хотіли подякувати полякам за допомогу, а також підтримати наших біженців, які знайшли притулок у Польщі», – пояснила Olena Kozaczuk.

Усього до Польщі поїхали понад 50 артистів, а також солістка-вокалістка Уляна Томчук. У «Волиняночці» танцюють діти віком до 16 років, а у «Волинянці», якою керує Олег Козачук, чоловік Олені, – молодь старшого віку. Волинські танцюристи дали три концерти – в Бялій-Подільській, Януві-Подільському Люблінського воєводства та в Седльце Мазовецького воєводства. Крім того, був ще концерт у костелі, під час якого Уляна Томчук виконувала українські пісні.

«Поляки дуже тепло нас зустрічали. Підтримка просто вражала – і з боку влади, і звичайних мешканців. Люди підходили, щоби просто сказати, що вони разом із нами. Коли Уляна Томчук співала «Там, біля тополі калина росте», усі поляки в костелі плакали. А на останньому

концерті мер Бялої-Подільської Міхал Літвінюк сказав українською: «Разом нас багато, нас не подолати», – пригадала керівниця колективу.

Глядачами концертних програм були й біженці-українці, які зараз проживають у Польщі. «Це були дуже емоційні переживання, адже люди бачили в нас Батьківщину, яку змушені були покинути. Тож оплески часто були зі сльозами на очах», – сказала Olena Kozaczuk.

Візіт волинських дітей за кордон організувала Люблінська воєводська група Міжнародного товариства поліції (International Police Association). Люблінські поліціанти від початку відкритого вторгнення росії надали і продовжують надавати допомогу Україні. Проживали волинські артисти в готельному комплексі «Замок» у Януві-Подільському. Директор закладу Гжегож Ожеловський постійно приймає власним коштом українських дітей, які приїжджають на відпочинок до Польщі: дітей героїв Небесної сотні, дітей-сиріт, дітей-переселенців. Особливо долучилися до концертного туру мер Бялої-Подільської Міхал Літвінюк, українська волонтерка Olena Jarowska, колишня вихованка луцького Палацу культури, яка зараз допомагає переселенцям у Польщі, та перевізник Ihor Androszczuk.

«Ми відчували, що поляки дійсно співчують і співпереживають нам. І для нас це були інші емоції, не такі, як завжди. Коли зал щиро приймає, це відчувається і на scenі. Діти розуміють, що зараз вони не просто танцюють, а представляють Україну», – наголосила Olena Kozaczuk.

Anatolij Olich
Фото надала Olena Kozaczuk

Literatura ma ocalającą moc

2 marca studenci Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki mieli zaszczyt wysłuchać wykładu Anny Nasiłowskiej «Piotr Rawicz i jego powieść «Krew nieba». Wydarzenie odbyło się w ramach Łuckiej Rezydencji Literackiej «Miasto Inspiracji» przy wsparciu Wydziału Turystyki i Promocji Miasta Łuckiej Rady Miejskiej.

W Pracowni imienia Józefa Łobodowskiego Katedry Polonistyki i Przekładu Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki wystartowała Łucka Literacka Rezydencja «Miasto Inspiracji». Zaczęła się od prelekcji prof. Anny Nasiłowskiej z Instytutu Badań Literackich PAN, prezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, członkini zespołu redakcyjnego «Tekstów Drugich». Koordynatorką wydarzenia została znana poetka ukraińska i kierownik projektu Olga Olchowa.

Wspólnie ze studentami wykładu wysłuchali konsulowie Konsulatu Generalnego RP w Łucku, rektor uczelni Anatolij Cioś, asystentka rektora Tetiana Rospopa, prorektor ds. komunikacji Natalia Błahowirna, dziekan Wydziału Filologii i Dziennikarstwa Lilia Ławrynowicz oraz inni pracownicy nauki uczelni. W wydarzeniu uczestniczyli również prezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Warszawie, pisarz Zbigniew Zbikowski i architekt z Warszawy Mikołaj Rek.

Anna Nasiłowska rozpoczęła wykład od własnych wątków biograficznych i twórczych. Sprezentowała także wspólnie polonistycznej w Łucku napisane przez siebie książki oraz dwutomową publikację «Poezje zebrane» Kazimierza Wierzyńskiego opatrzoną jej przedmową do każdego z tomów.

Piotr Rawicz (1919–1982), któremu poświęcono wykład, podobnie jak Borys, bohater jego jedynej powieści «Krew nieba», pochodził ze Lwowa. Znajomość języka ukraińskiego, jak też biegle korzystanie z języków francuskiego, nie-

mieckiego i polskiego, miały pomóc mu uratować się przed zagładą Żydów w czasie II wojny światowej, dwa lata jednak spędził w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie uważano go za Ukraińca. Po wydostaniu się z niewoli był korespondentem PAP w Paryżu, ponadto podejmował się wielu zawodów ze względu na trudny los emigracyjny. Był bardzo zaprzyjaźniony ze Sławomirem Mrożkiem, który później mocno przeżył tragiczną śmierć przyjaciela.

Powieść «Krew nieba» ukazuje obraz Lwowa w czasie akcji likwidacyjnej Żydów. Zauważamy w niej dużo fragmentów autobiograficznych, chociaż bohaterowie dzieła są postaciami fikcyjnymi. Książka ukazała się drukiem we francuskiej wersji oryginalnej, a Piotr Rawicz zdobył za nią nagrodę «Le Prix Rivarol» jako osoba niefrancuskiego pochodzenia pisząca po francusku. Przekład powieści na język polski został opublikowany w Krakowie w 2003 r. Na język ukraiński dzieło Rawicza na razie nie zostało przetłumaczone.

Głównym przesłaniem spotkania było to, że literatura potrafi przekroczyć wszystkie konflikty i ma moc ocalającą w czasie wojny. Było ono tematem występu rektora Anatolija Ciosia, powitalnego słowa Konsula Generalnego RP w Łucku Sławomira Misiaka i podsumowania wykładu przez Annę Nasiłowską.

Sвітлана Сухарєва,
kierownik Katedry Polonistyki i Przekładu
Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego
imienia Łesi Ukrainki
Fot. Oлександр Пілюк / WUN im. Łesi Ukrainki

Література зцілює

2 березня студенти Волинського національного університету імені Лесі Українки мали змогу прослухати лекцію Анни Насіловської «Пьотр Равіч і його повість «Кров неба». Захід відбувся в рамках Луцької літературної резиденції «Місто натхнення» за підтримки управління туризму і промоції міста Луцької міської ради.

У полоністичній майстерні імені Юзефа Лободовського кафедри полоністики і перекладу Волинського національного університету імені Лесі Українки стартувала Луцька літературна резиденція «Місто натхнення». Розпочалася вона з відкритої лекції професорки Інституту літературознавчих досліджень Польської академії наук, голови Товариства польських письменників, членкині редакційного колективу видання «Teksty Drugie» Анни Насіловської. Координаторкою події була українська поетеса й керівниця проекту Ольга Ольхова.

Спільно зі студентами лекцію відвідали консули Генерального консульства РП у Луцьку, ректор вишу Анатолій Цюсь, його помічниця Тетяна Рospopa, прореktorка з навчально-виховної роботи та комунікації Наталія Благовірна, декан факультету філології та журналістики Лілія Лавринович та інші наукові працівники університету. Також на захід завітали голова Товариства польських письменників у Варшаві Збігнев Збіковський і варшавський архітектор Миколай Рек.

Анна Насіловська розпочала лекцію, представляючи присутнім власну біографію та творчість. Вона подарувала полоністичній спільноті в Луцьку свої книги та двотомне видання «Вибрані поезії» Казімежа Вежинського з її передмовою до кожного тому.

Пьотр Равіч (1919–1982 рр.), якому присвячено лекцію, так само, як і Борис, герой його єдиного роману «Кров неба», походив зі Львова. Знання української мови, як і вільне воло-

діння французькою, німецькою та польською мовами, мало допомогти йому врятуватися від геноциду євреїв під час Другої світової війни, однак він потрапив на два роки до концтабору в Освенцимі, де його вважали українцем. Вибравшись із неволі, був кореспондентом Польської агенції преси в Парижі, виконував багато інших функцій з огляду на важку еміграційну долю. Був близьким приятелем Славоміра Мрожека, який пізніше дуже важко пережив його смерть.

Роман «Кров неба» показує образ Львова під час ліквідації євреїв. Знаходимо в ньому багато автобіографічних моментів, хоча персонажі твору – це фікційні постаті. Книжка вийшла друком у французькій оригінальній версії, а Пьотр Равіч отримав за неї премію «Le Prix Rivarol» як особа нефранцузького походження, яка пише французькою. Переклад польською мовою опубліковано в Krakowie у 2003 р. Українською мовою твір поки що не перекладено.

Головною провідною думкою зустрічі було те, що література здатна переступити всі конфлікти та може зцілювати під час війни. Вона прозвучала під час виступу ректора Анатолія Цюся, вітального слова Генерального консула РП у Луцьку Славоміра Місяка та підсумування лекції професоркою Анною Насіловською.

Світлана Сухарєва,
завідувачка кафедри полоністики і перекладу
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
Фото Олександра Пілюка/ВНУ імені Лесі Українки

Ocaleni od zapomnienia: Jan Bulik

Повернуті із забуття: Ян Булік

Jan Bulik, policjant z Tymbarka w powiecie limanowskim w Małopolsce, został aresztowany 18 września 1939 r. przez gwardię robotniczą w Równem na Wołyniu. Trafił tu z tej części Polski, która była okupowana przez Wehrmacht. Redakcji udało się nawiązać kontakt z Witoldem Wargockim. Wiedza o przodkach i dokumenty, które posiada, pozwalają nam na stwierdzenie, że Jan Bulik, o którym dziś piszemy, jest jego dziadkiem.

Z akt sprawy karnej, przechowywanej w archiwum w Równem, wiemy, że Jan Bulik urodził się 20 października 1894 r. w powiecie limanowskim w Małopolsce we wsi, której nazwę funkcjonariusz NKWD zapisał po rosyjsku jako Незвич, zniekształcając w ten sposób nazwę wsi Niedźwiedź. W dokumentach z rodzinnego archiwum Witolda Wargockiego widnieje właśnie Niedźwiedź jako miejsce urodzenia, ale o dzień wcześniejsza data urodzenia – 19 października 1894 r.

Jak zanotował enkawudzysta, Wojciech Bulik, ojciec bohatera tego tekstu, był szewcem i miał własny warsztat. Rodzina Bulików posiadała również 2 ha ziemi i dom. Ojciec zmarł, kiedy Jan skończył pięć lat. W sprawie karnej brak informacji o jego matce, podano tylko rok śmierci – w 1935 r. Z dokumentów posiadanych przez Witolda Wargockiego dowiadujemy się, że miała na imię Elżbieta i urodziła się w 1851 r.

Bohater tego tekstu skończył pięć klas szkoły wiejskiej. W latach 1914–1918 przebywał na służbie w wojsku austriackim, w 20 Pułku Piechoty stacjonującym w Tarnowie, skąd został zdemobilizowany w stopniu kaprala.

W 1919 r. Jan Bulik zaczął pracować w Policji Państwowej. Służył na kilku posterunkach: w 1919 r. – w Mszanie Dolnej, w latach 1919–1921 – w Limanowej, 1921–1922 – w Niedźwiedziu, 1922–1935 – w Dobrej; 1935–1939 – w Tymbarku. Te dane podał w trakcie przesłuchania w Równem. W rodzinnym archiwum zachowały się dokumenty, świadczące o tym, że w marcu 1938 r. zwracał się do przełożonych z prośbą o przeniesienie go do pracy w Chełmcu koło Nowego Sącza, a w lipcu 1939 r. – do pracy w Myślenicach.

W Tymbarku policjant mieszkał przy ulicy Rynek 55 ze swoją żoną Marią, która zgodnie z protokołem przesłuchania wypełnionym przez funkcjonariusza NKWD we wrześniu 1939 r. miała 40 lat, synem Stefanem (16 lat; wiek dzieci również jest podany wg stanu na wrzesień 1939 r.), córkami Elżbietą (14 lat) i Teresą (10 lat).

Z dokumentów posiadanych przez Witolda Wargockiego wynika, że w 1922 r. Jan Bulik wziął ślub z Marią z d. Jarosz, ur. w 1898 r. Ich dzieci

Stefan, Elżbieta i Teresa urodziły się odpowiednio w 1923 r., 1925 i 1929 r. Elżbieta była matką Witolda Wargockiego.

W dokumentach NKWD nie podano, dlaczego Jan Bulik znalazł się w Równem. Przypuszczamy, że dostał się tutaj wraz z ewakuowanym posterunkiem policji. Wzmianki o podobnych przypadkach sporadycznie można znaleźć w aktach dotyczących funkcjonariuszy poszczególnych posterunków i komisariatów policji, sędziów i prokuratorów z miejscowości okupowanych przez Niemców.

Te przypuszczenia potwierdza również dokument z rodzinnego archiwum Witolda Wargockiego. Starosta powiatowy limanowski zawiadania w nim Jana Bulika, posterunkowego Policji Państwowej w Tymbarku, o tym, że «władze zarządziły wycofanie» i że «podlega przymusowemu wycofaniu w 2-gim rzucie». Rodzina policjanta, o ile wyraziłaby chęć wycofania, mogłaby wycofać się tylko w pierwszym rzucie. Miejscem rozmieszczenia miałaby być Zborów na terenie obecnego obwodu tarnopolskiego.

«We wrześniu Jan Bulik został wycofany z komisariatem, natomiast cała rodzina po krótkiej tułaczce wróciła do Tymbarku. Tutaj ślad po Janie Buliku się urywa. Żona Maria próbowała uzyskać jakieś wiadomości o mężu przez Polski Czerwony Krzyż» – napisał w mailu do redakcji Witold Wargocki.

Jak wynika z akt sprawy karnej, 18 września 1939 r. Jan Bulik został aresztowany przez gwardię robotniczą w Równem oraz osadzony w miejscowym więzieniu.

Śledztwo przebiegało według ustalonego schematu: jedno przesłuchanie, standardowe pytania, a następnie więzień przez długie miesiące czekał na wyrok w przepelnionej celi.

Śledczy nie odkrył nic jego zdaniem szczególnego, jeśli chodzi o działalność zawodową Jana Bulika. W ciągu 20 lat służby nie awansował po szczeblach kariery. Nie miał szczególnych nagród, z wyjątkiem jubileuszowej – za 20 lat służby. Za główny swój obowiązek policjant uważał utrzymanie spokoju i bezpieczeństwa na powierzonym mu terenie, zapobieganie kradzie-

Яна Буліка, поліціанта з Тимбарка, що в Лімановському повіті в Малопольщі, 18 вересня 1939 р. арештувала робітничка гвардія в Рівному. До цього міста він потрапив із тієї частини Польщі, яку окупували війська Вермахту. Редакції вдалося сконтактувати з Вітольдом Варгоцьким. Інформація про предків і документи, якими він володіє, дозволяють нам стверджувати, що Ян Булік, про якого ми сьогодні пишемо, – це його дідусь.

Із документів кримінальної справи, яка зберігається в архіві в Рівному, ми довідалися, що Ян Булік народився 20 жовтня 1894 р. у Лімановському повіті в Малопольщі в селі, назву якого енкаведисти записали російською як Незвич, спотворюючи таким чином назву Недзьведзь (пол. Niedźwiedź). У документах із родинного архіву Вітольда Варгоцького ми бачимо саме Недзьведзь як місце народження, але дата народження подана в них на день раніше – 19 жовтня 1894 р.

Як занотував енкаведист, Войцех Булік, батько героя цього тексту, був чоботарем і мав власну шевську майстерню. Родина Буліків володіла 2 га землі та власним будинком. Батько помер, коли Яну було п'ять років. Відомості про його матір у кримінальній справі відсутні. Подано лише, що вона померла в 1935 р. Із документів Вітольда Варгоцького довідемося, що маму звали Ельжбета і вона народилася в 1851 р.

Герой цього тексту закінчив п'ять класів сільської школи. У 1914–1918 рр. він перебував на службі в австрійській армії, у 20-му піхотному полку, який дислокувався в Тарнові, звідки демобілізувався у званні капрала.

1919 р. Ян Булік почав працювати в польській поліції. Служив на кількох posterunkach: 1919 р. – у Мшані Дольній, 1919–1921 рр. – у Лімановій, 1921–1922 рр. – у Недзьведзі, 1922–1935 рр. – у селі Добра, 1935–1939 рр. – у Тимбарку. Ці дані він подав під час допиту в Рівному. У родинному архіві збереглися документи, які свідчать про те, що в березні 1938 р. він звертався до керівництва із проханням перевести його на роботу до Хелмця біля Нового Сонча, а в липні 1939 р. – на роботу в Мисленicach.

У Тимбарку поліціант жив на вулиці Ринок, 55 зі своєю дружиною Марією, яка, згідно з протоколом допиту, заповненим у вересні 1939 р., мала 40 років, сином Стефаном (16 років; вік дітей теж подано станом на вересень 1939 р.), доньками Ельжбетою (14 років) та Терезою (10 років).

У документах, які має Вітольд Варгоцький, вказано, що Ян Булік у 1922 р. одружився з Марією Ярош (1898 р. н.). Їхні діти Стефан, Ельжбета і Тереза народилися відповідно в 1923 р., 1925 р. і 1929 р. Ельжбета – матір Вітольда Варгоцького.

У документах НКВС не сказано, як Ян Булік опинився в Рівному. Припускаємо, що сюди він потрапив у складі евакуйованого posterunku поліції. Аналогічні випадки зрідка трапляються в архівних справах на працівників окремих posterunkів та комисariatів поліції, судів і прокуратури з міст, окупованих Німеччиною.

Ці припущення підтверджує документ із родинного архіву Вітольда Варгоцького. Лімановський повітовий староста інформує в ньому Яна Буліка, posterunkowego Державної поліції в Тимбарку, про те, що «влада наказує відступити» і що «він підлягає примусовому відведенню у другій черзі». Родина поліціанта, якби виявила бажання евакуюватися, могла би це зробити тільки в першій черзі. Місцем, до якого мала би потрапити, був Зборів на території нинішньої Тернопільської області.

«У вересні Ян Булік відступив разом із комисariatом, натомість уся родина після короткого скитання повернулася в Тимбарк. Тут слід Яна Буліка втрачається. Його дружина Марія пробувала отримати якусь інформацію про чоловіка через Польський червоний хрест», – написав у мейлі до редакції Вітольд Варгоцький.

Як зазначено в кримінальній справі, 18 вересня 1939 р. робітничка гвардія в Рівному арештувала Яна Буліка. Його доправили до місцевої в'язниці.

Слідство відбувалося за усталеною схемою: один допит, стандартні запитання, а для в'язня – довгі місяці перебування в переповнених камерах в очікуванні вироку.

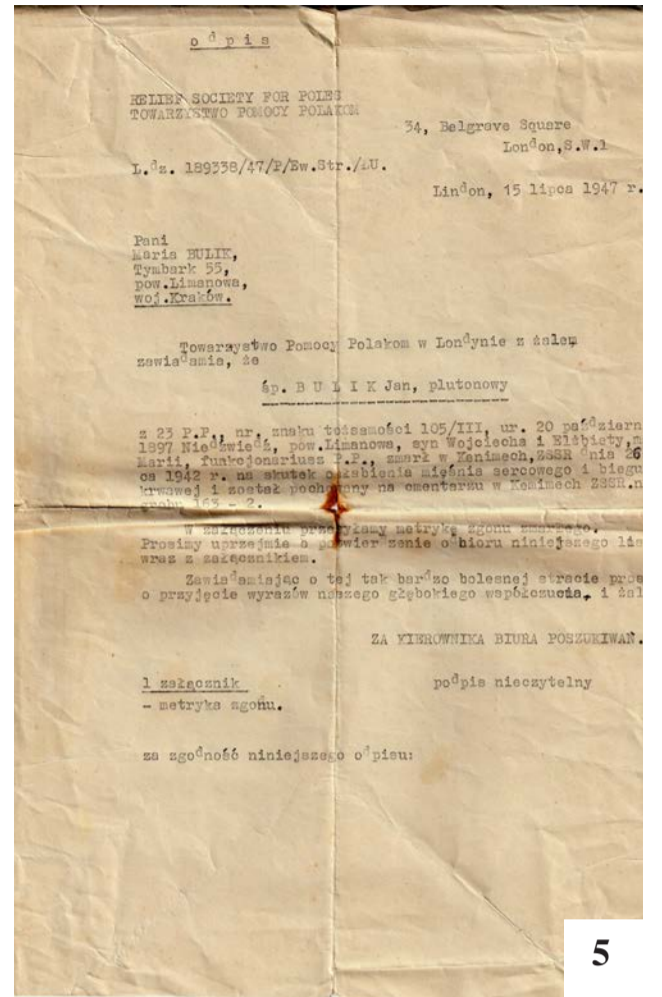
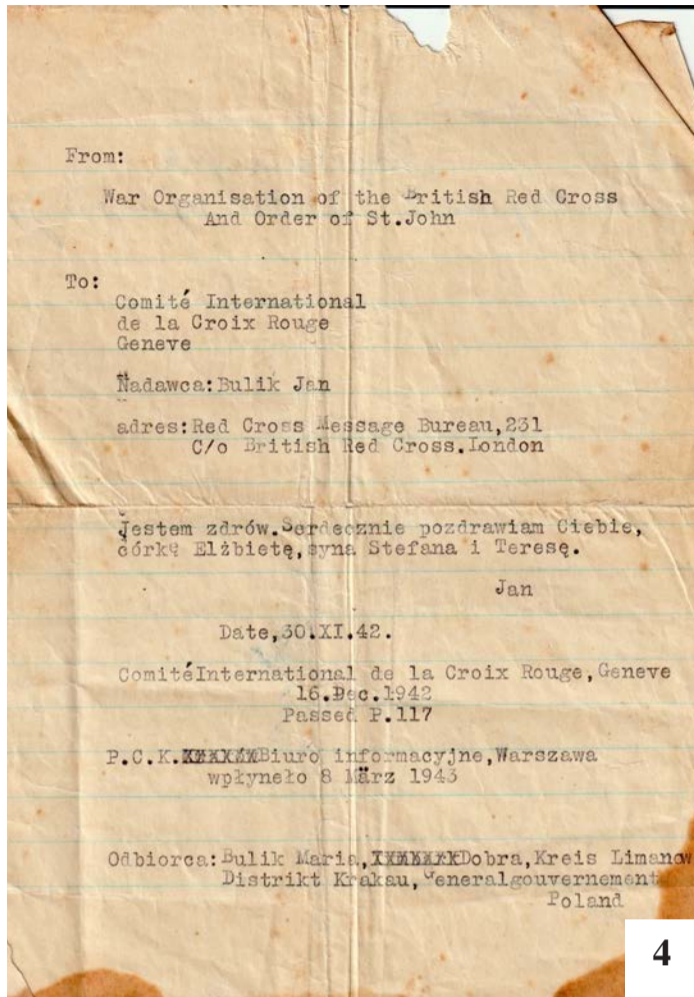
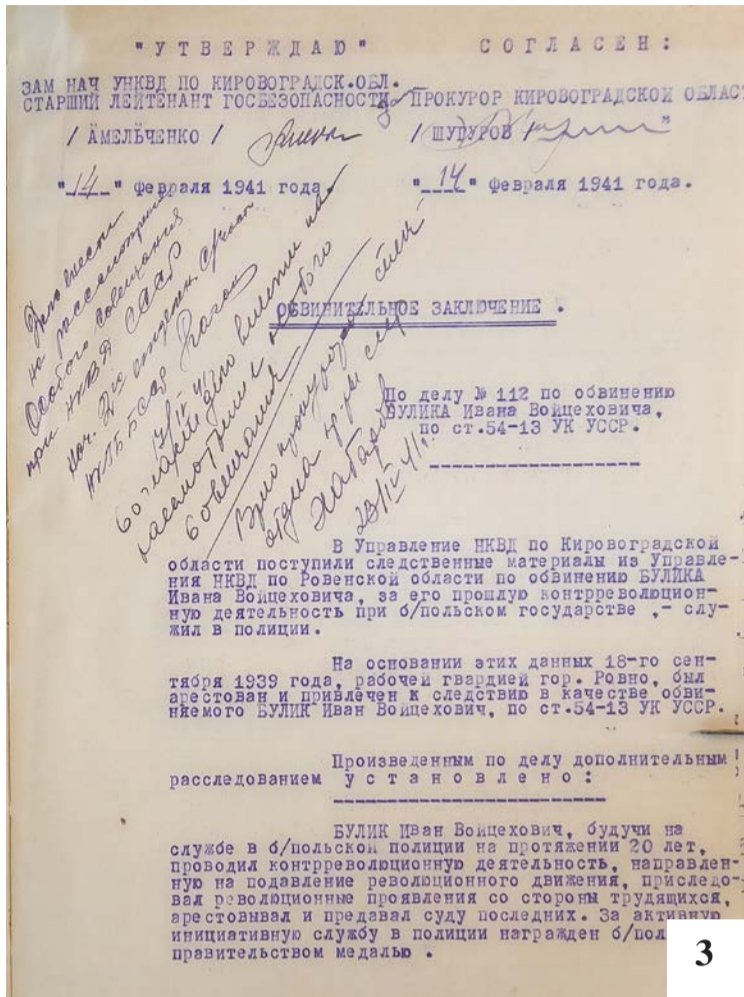
Нічого особливого в професійній діяльності Яна слідчий не виявив. За 20 років служби він не просунувся кар'єрними сходинками. Не мав особливих нагород, за виключенням ювілейної – за 20 років безперервної служби. Основним своїм обов'язком поліціант вважав

1

2

жовт, забójством, протестом проти польської держави і рządu польському. Куди слідчий вимагав, щоб зложив конкретне зezнання о арештованих осіб о поглядях революційних, в'язнів відповідь, що не може цього зробити, gdyż часто змінював місце служби і нічого не може собі припомніти.

Справа Яна Булика нічого не відрізняється від інших подібних справ. На початку 1941 р. був перенесений до в'язниці НКВД в Кіровограді (тепер Кропивницький). Слідчий Кіровоградського Заряду НКВД Урюлов представив результати слідства до Кієва на заохвалення. Там слідчий НКВД УСРР, сержант безпеки Бриханов розглянув справу Яна Булика і постановив звернутися до Заряду НКВД в Обwodzie Кіровоградзким з пропозицією проведення додаткових дій слідчих. Запропонував «на підставі наявних матеріалів przeprowadzić przesłuchanie dwóch lub trzech osób jako świadków в справі служби Булика в byłej Policji Polskiej в celu potwierdzenia jego tożsamości і zweryfikowania jego zeznań» і тільки після цього skierowanie sprawy слідчій до розгляду przez Kolegium Specjalne NKWD.

Поневіля в Кіровограді не було можливості проведення запропонованих дій, письмо з відповідним wniosком wysłano до Рівного, gdzie Jan Bulik wcześniej został aresztowany. 4 lutego 1941 r. szef oddziału śledczego Zаряду НКВД в Обwodzie Рівненским, поручник Bezpieczeństwa Państwowego Łosiew, podpisał письмо о наступующей treści: «Zwracamy акта śledztwa nr 112 в справі оскарження byłego policjanta Policji Polskiej Яна Булика s. Wojciecha, nie spełniają Pana żądania з наступующих powodów: Jan Bulik в часі служби в поліції nigdy nie mieszkał на terenie obwodu rówieńskiego і został aresztowany в Рівном якo uchodźca з теренів зайятых przez Niemcy. Z przesłuchania oskarżonego Булика wynika, że ostatnim miejscem jego служби в польській поліції był Tymbark (Niemcy), в зв'язку з чим не jest możliwe wykonanie rozkazów oddziału śledczego Komisariatu Ludowego в справі przesłuchania dwóch lub trzech świadków, którzy potwierdziliby służbę Булика в поліції» (chodzi tu o Tymbark, którego nazwę funkcjonariusze NKWD zapisywali również jak Tymbarg і Tymborg – red.).

На останній przesłуханні, które odbyło się 11 lutego 1941 r. і trwało od godziny 21:00 до 22:00, Jan Bulik potwierdził zeznania złożone в часі попередних przesłухань і по раз kolejny przyznał się до winy одноśnie зарзучаних mu przestępstw.

В акcie оскарження з дня 14 lutego 1941 r. napisano, że Jan Bulik «służąc в поліції przez 20 lat, prowadził działalność контрреволюційну, mającą на celu stłumienie ruchu революційного, przesładował robotnicze manifestacje революційне, аresztował і sądził tych ostatnich...», за що został oskarżony о арештування przewidziane в art. 54–13 KK USRR (активна діяльність против руху революційного).

На mocy decyzji Kolegium Specjalnego NKWD ZSRR з дня 7 maja 1941 r. Jan Bulik został

skazany на pięć lat poprawczych obozów pracy і zesłany до Siewwostlagu.

В актах справи карної brak informacji о дальших losach Яна Булика. Dodano tylko postanowienie Prokuratury Obwodu Rówieńskiego з дня 17 kwietnia 1989 r. potwierdzające, że został zrehabilitowany.

Maria Bulik, babcia Witolda Wargockiego, przez lata szukała męża, kierując pisma m.in. do Polskiego Czerwonego Krzyża oraz Towarzystwa Pomocy Polakom в Londynie. Pierwsze odpowiedź PCK, które zachowały się в архивіум rodziny, naszym zdaniem dotyczą innej osoby о tym samym nazwisku, gdyż mówią о więźniu з obozu położonego 770 km на wschód od Kijowa, który в listopadzie 1940 r. powrócił до kraju.

Natomiast odpowiedzi Towarzystwa Pomocy Polakom в Londynie dotyczą raczej Яна Булика – bohatera tego tekstu. Zgodnie з dokumentami NKWD urodził się 20 października 1894 r. (на jednym з dokumentów przesłanych przez Witolda Wargockiego, widnieje co prawda data 19 października). Osoba, о której mowa в odpowiedzi, też urodził się 20 października, ale 1897 r. Przyпускаjemy, że в trakcie sporządzenia dokumentu на którymś etapie doszło до помилки і одречно napisane 4 zostało odczytane jako 7. Poza tym osoba, о której mowa в odpowiedzi udzielonej przez TPP в Londynie, miała rodziców і żonę о tych samych imionach, co і nasz Jan Bulik. Zgodnie з tym dokumentem Jan Bulik zmarł 26 lipca 1942 r. в wsi Kenimech в Uzbekistanie, gdzie mógł trafić zaciągając się до Armii Andersa.

Zostaje nam co prawda zagadka: jeśli Jan Bulik, о którym piszemy і który jest dziadkiem Witolda Wargockiego, zmarł 26 lipca 1942 r., то kto jest autorem listu до rodziny wysłanego в jego imieniu 30 listopada 1942 r.? Chyba że list ten, pokonując długą drogę poprzez brytyjski, francuski і польski Czerwony Krzyż, dotarł з opóźnieniem już po śmierci Яна Булика. Do Biura Informacyjnego PCK в Warszawie письмо wpłynęło dopiero 3 marca 1943 r. Може więc data 30 listopada 1942 r. то także jest dzień, в którym письмо pojawiło się в którymś з biur, а nie dzień, в którym zostało wysłane.

Dodamy tylko, że Maria Bulik zmarła в 1984 r., syn Marii і Яна, Stefan Bulik – в 2000 r., córka Elżbieta – в 2008 r., Teresa – в 2012 r. Obecnie żyje troje wnuków Яна Булика, siedmioro правнуków і czworo праправнуków.

Tetiana Samsoniuk, doktor nauk historycznych

Kopie dokumentów archiwalnych redakcji udostępniła autorka
Kopie dokumentów з rodzinnego archiwum udostępnił Witold Wargocki

P. S. Redakcja wyraża serdeczne podziękowania редактору naczelnej czasopiisma «Głos Tymbarku» (Tymbark.in) Irenie Wilczek-Sowie за pomoc в навіязанні контакту з Witoldem Wargockim.

На зedkach: 1. Jan Bulik. 2. Jan Bulik з małżonką і dziećmi. 3. Akt oskarżenia з dnia 14 lutego 1941 r. 4. List Яна Булика до rodziny. 5. Odpowiedź Towarzystwa Pomocy Polakom в Londynie otrzymana przez Marię Bulik.

утримання довіреної йому території о спокої та безпеці, попередження крадіжок, убивств, злочинів проти польської держави та уряду. На вимогу слідчого дати конкретні свідчення про арешти революційно налаштованих осіб Ян відповів, що не може цього зробити, бо часто змінював місце служби і не може нічого пригадати.

Проте випадок із Яном Буликом дещо відрізняється від десятків інших подібних справ. На початку 1941 р. його етапували до Кіровоградської в'язниці НКВС (нині Кропивницький). Слідчий Кіровоградського УНКВС Урилов направив результати слідства до Кієва на погодження. Там слідчий НКВС УСРР, сержант держбезпеки Брюханов, розглянувши справу Яна Булика, постановив повернути її до УНКВС у Кіровоградській області для додаткових слідчих дій. Він запропонував «у розрізі наявних матеріалів допитати двох-трьох осіб як свідків про службу обвинуваченого Булика в колишній польській поліції для підтвердження його особистості та перевірки його свідчень» і лише після цього направити слідчу справу на розгляд Особливої наради НКВС.

Оскільки здійснити запропоновані заходи в Кіровограді не було змоги, лист із відповідним проханням направили до Рівного, де відбулося затримання Яна Булика. 4 лютого 1941 р. начальник слідчої частини УНКВС у Рівненській області, лейтенант держбезпеки Лосев підписав лист наступного змісту: «Повертаємо слідчу справу № 112 за звинуваченням колишнього поліцейського польської поліції Булика Івана Войцеховського без виконання вашого прохання через наступні мотиви: Булик І. В. за час служби в поліції на території Рівненської області ніколи не проживав і був арештований у Рівному як біженець із території, зайнятої Німеччиною. Із допиту обвинуваченого Булика видно, що остання його служба в польській поліції відбувалася в Тембаргу (Німеччина), а через це виконати вказівки слідчостини наркомату в частині допиту двох-трьох свідків, які підтвердили би службу Булика в поліції, неможливо» (тут ідеться про місто Тембарг, назву якого енкаведисти записували також як Тембарг і Темборг, – ред.).

На останньому допиті, який відбувся 11 лютого 1941 р. і тривав з 21:00 до 22:00, Ян Булик підтвердив свідчення, які дав на попередніх допитах, і вкотре визнав себе винним в інкримінованих злочинах.

В обвинувальному висновку, датованому 14 лютого 1941 р., зазначено, що Ян Булик, «будучи на службі в поліції впродовж 20 років, проводив контрреволюційну діяльність, спрямовану на придушення революційного руху, переслідував революційні прояви з боку трудящих, арештовував і піддавав суду останніх...», за що його звинуватили в злочинах, передбачених ст. 54–13 KK УСРР (активна діяльність против революційного руху).

Постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 7 травня 1941 р. Яна Булика засудили на п'ять років виправно-трудоих таборів. Термін покарання він відбував у «Севвостлазі».

У кримінальній справі немає інформації про подальшу долю Яна Булика. Додано тільки заключення Рівненської обласної прокуратури від 17 квітня 1989 р., яким його реабілітували.

Марія Булик, бабуся Вітольда Варгоцького, роками шукала чоловіка, надсилаючи листи, зокрема, до Польського червоного хреста (ПЧХ) та Товариства допомоги полякам у Лондоні (ТДП). Перші відповіді ПЧХ, які збереглися в родинному архіві, на нашу думку, стосуються іншої особи, яка мала таке саме прізвище, – людини, яка перебувала в таборі за 770 км на схід від Кієва і в листопаді 1940 р. повернулася додому.

Натомість відповіді ТДП у Лондоні, найімовірніше, стосуються Яна Булика – героя цього тексту. Згідно з документами НКВС, він народився 20 жовтня 1894 р. (на одному з документів, надісланих Вітольдом Варгоцьким, бачимо, щоправда, 19 жовтня). Особа, про яку йдеться в цій відповіді, також народилася 20 жовтня, але 1897 р. Припускаємо, що під час створення документів на якомусь етапі трапилася помилка: написана від руки цифра 4 була сприйнята як 7. Окрім цього, батьки та дружина особи, про яку йдеться у відповіді, наданій ТДП у Лондоні, мали такі самі імена, що і рідні поліціанта Яна Булика. Згідно з цим документом, Ян Булик помер 26 липня 1942 р. і був похований 27 липня 1942 р. у селі Кенімех в Узбекистані, куди міг потрапити, записавшись до Армії Андерса.

Залишається, щоправда, одна загадка: якщо Ян Булик, про якого ми пишемо і який є дідушем Вітольда Варгоцького, помер 26 липня 1942 р., то хто від його імені надіслав лист до родини, на якому бачимо дату 30 листопада 1942 р.? Можливо, цей лист, долаючи довгу дорогу через британський, французький і польський Червоний хрест, потрапив до родини з величезним запізненням уже після смерті Яна Булика. В інформаційному бюро ПЧХ у Варшаві лист зареєстрували лише 3 березня 1943 р. Імовірно, 30 листопада 1942 р. – це день, коли лист зареєстрували в якомусь з офісів, а не дата відправки.

Додамо, що Марія Булик померла в 1984 р., син Марії та Яна Стефан Булик – у 2000 р., донька Ельжбета – у 2008 р., Тереза – у 2012 р. Нині живуть троє внуків Яна Булика, семеро правнуків і четверо праправнуків.

Tetiana Samsoniuk, кандидатка історичних наук

Копії документів із кримінальної справи надала авторка
Копії документів із родинного архіву надав Вітольд Варгоцький

P. S. Редакція висловлює вдячність головної редакторці часопису «Głos Tymbarku» (Tymbark.in) Ірені Вільчек-Сові за допомогу в пошуках контактів Вітольда Варгоцького.

На фото: 1. Ян Булик. 2. Ян Булик із дружиною та дітьми. 3. Обвинувальний висновок від 14 лютого 1941 р. 4. List Яна Булика до родини. 5. Відповідь Товариства допомоги полякам у Лондоні на запит Марії Булик.

Dotacje na renowację

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej ogłosiło listę projektów, które zostaną dofinansowane w ramach programu «Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą».

Na urzędowym portalu gov.pl została opublikowana lista zadań dotyczących renowacji obiektów poza granicami Polski, które otrzymają dofinansowanie w 2023 r. w ramach programu MKiDN «Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą». Środki zostaną wydane na przeprowadzenie prac rewaloryzacyjnych, remontowo-konserwatorskich i zabezpieczających w zabytkach polskich lub związanych z Polską. Programem zarządza Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika. Organizacja wspiera m.in. prace konserwatorskie w kolegiacie ołyckiej koło Łucka.

Wśród licznych ukraińskich obiektów znajdujących się na liście jest też kilka z Wołynia. Środki finansowe zostaną przyznane np. na prace remontowo-konserwatorskie w Katedrze pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku. Wnioskodawcą jest archidiecezja lubelska, z którą diecezja łucka podpisała umowę o współpracy. W zeszłym roku pisaliśmy o pracach badawczych w łuckiej katedrze, przeprowadzanych przez konserwatorów.

MKiDN zamierza także dofinansować rewaloryzację cywilnego zabytkowego cmentarza polskiego w Kiwercach na Ukrainie, którą ma przeprowadzić Stowarzyszenie Anthill, też z Lublina.

Projekty «Muzeum Sybiraków na Wołyniu» i «Odnowienie pamięci o kościele Św. Wawrzyńca w Tajkurach» złożone przez Fundację Kultury i Krzewienia Polskośći za Granicą «Grono Polskośći», a także wniosek Fundacji Partnerstwa Europy

Środkowo-Wschodniej o środki na przygotowanie programu rewaloryzacji kościoła w Lubomlu na razie nie otrzymały dofinansowania.

Tekst i zdjęcie: Anatol Olich

Дотації на реновацію

Міністерство культури і національної спадщини (MKiHC) Республіки Польща оголосило список проектів, які отримають дотації в рамках програми «Охорона культурної спадщини за кордоном».

Кошти виділять на проведення ревалоризаційних, ремонтно-реставраційних і консерваційних робіт у польських або пов'язаних із Польщею пам'ятках. Програмою керує Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка». Ця організація підтримує, наприклад, реставраційні роботи в олицькій колегіаті поблизу Луцька.

Серед численних українських об'єктів, які увійшли до списку, є кілька з Волині. Кошти виділять, зокрема, на ремонтно-реставраційні роботи в кафедральному соборі Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку. Заявку подала Люблінська архідієцезія, з якою Луцька дієцезія підписала договір про співпрацю. Торік ми писали про дослідницькі роботи в луцькому соборі, які провели реставратори.

MKiHC Польщі планує профінансувати ревалоризацію старовинного польського кладовища в Ківерцях Волинської області, яку має провести товариство «Anthill», теж із Любліна.

Проекти «Музей сибіряків на Волині» і «Повернення пам'яті про костел Святого Лаврентія в Тайкурах», подані Фондом культури і пропагування польськості за кордоном «Grono Polskośći», а також заявка Фонду партнерства Центрально-Східної Європи про кошти на розробку програми ревалоризації костелу в Любомлі поки дотацій не отримали.

Текст і фото: Анатолій Оліх

Учні перевірили свою wiedzę o Polsce

Учні перевірили знання про Польщу

W Szkole Polskiej w Kowlu uczniowie mieli okazję przypomnieć sobie najważniejsze wiadomości o Polsce.

2 marca w Szkole Polskiej przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Kowlu odbył się konkurs «A co Ty wiesz o Polsce?». Wzięło w nim udział 9 uczniów.

Zakres tematyczny konkursu obejmował wiedzę podstawową z historii i geografii Polski, znajomość polskich noblistów, królów i książąt polskich, świąt państwowych i religijnych, polskich tradycji, powstań i wojen.

Irena Herka i Tatiana Dworska, które zorganizowały wydarzenie, podzieliły pytania na trzy poziomy za 1, 2 i 3 punkty według skali trudności. Każdy uczeń wybierał pytania z różnych pozio-

mów trudności. W rezultacie zmagania najwięcej punktów zdobyła i zajęła pierwsze miejsce Sofia Samoniuk. Drugie miejsce zajęła Angelina Piweń, a trzecie Pawło Sznajder.

Po konkursie był czas na rozmowy i wspólne śpiewanie polskich i ukraińskich piosenek oraz przygotowywanie programu na następne wydanie w Szkole Polskiej.

Wiesław Pisarski,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG
Zdjęcia udostępnił Anatol Herka

У польській школі в Ковелі учні мали можливість пригадати найважливіші відомості про Польщу.

2 березня в польській школі при Товаристві польської культури в Ковелі відбувся конкурс «А що ти знаєш про Польщу?». У ньому взяли участь дев'ятеро учнів.

Тематика конкурсу включала базові питання з історії та географії Польщі, відомості про польських нобелівських лауреатів, королів та князів, польські національні та релігійні свята, традиції, повстання та війни.

Захід організували Ірина Герка й Тетяна Дворська. За рівнем складності питання конкурсу поділялися на три блоки (1, 2 і 3 бали за кожне питання відповідно до блоку). Учасни-

ки обирали питання різних рівнів складності. Згідно з результатами конкурсу найбільшу кількість балів набрала Софія Самонюк, яка посіла I місце. II місце виборила Ангеліна Півень, а III місце – Павло Шнайдер.

Після конкурсу учасники та присутні мали можливість поспілкуватися, разом поспівати польських і українських пісень, а також підготувати програму для наступного культурного заходу в польській школі.

Вєслав Пісарський, учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG
Фото надав Анатолій Герка

Pojawił się nowy przekład «Pieśni lasu»

З'явився новий переклад «Лісової пісні»

W ramach Dni Łesi Ukrainki na Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym, którego jest patronką, odbyło się spotkanie z Andrijem Sawenciem, pisarzem, krytykiem literackim i tłumaczem z Lublina. Wydarzenie miało miejsce 23 lutego.

У рамках Днів Лесі України у Волинському національному університеті, що носить ім'я поетеси, 23 лютого відбулася зустріч з Андрієм Савенцем – письменником, літературознавцем та перекладачем із Любліна.

Andrij Saweńc ukończył niedawno wyjątkowe dzieło – tłumaczenie na język polski głównego utworu Łesi Ukrainki, baśni dramatycznej «Pieśń lasu».

Wcześniej, ponad 30 lat temu, «Pieśń lasu» przetłumaczył na język polski Jerzy Litwiniuk. Przekład Andrija Sawencia stał się drugim, unowocześnionym dziełem, realizowanym przez ambitnego mistrza. Prezentacja odbyła się pod symboliczną nazwą «Dorównać życiem do samego siebie...» – to jest cytata z «Pieśni lasu».

Moderatorka wydarzenia, docent Katedry Literatury Ukrainkiej Wiktoria Siruk, opowiedziała o tłumaczu, głównych osiągnięciach w jego karierze naukowej i literackiej. Kierownik Katedry Polonistyki i Przekładu prof. Switłana Suchariewa, dyrektor Instytutu Badawczego im. Łesi Ukrainki prof. Serhij Romanow, dyrektor Muzeum Łesi Ukrainki przy Wołyńskim Uniwersytecie Narodowym Tetiana Danyluk-Tereszczuk oraz inni uczestnicy spotkania mieli wiele pytań do lektora.

Andrij Saweńc podzielił się ciekawymi historiami z pracy nad tłumaczeniem utworu na język polski. Jego zdaniem starsze przekłady dzieł klasycznych należą od czasu do czasu unowocześniać, gdyż tracą na aktualności.

Pisarz zaznaczył, że szczególną uwagę poświęcił poszukiwaniu odpowiedników ukraińskich postaci demonologicznych w polskiej tradycji. W związku z tym, w porównaniu z pierwszym przekładem Jerzego Litwiniuka, niektórzy bohaterowie «Pieśni lasu» otrzymali nowe imiona. W swojej pracy tłumacz przywiązywał dużą wagę do aspektów językowych i stylistycznych. Jako zasadnicze uznał zachowanie pierwiastka archaicznego, z drugiej strony ważne też było oddanie w nowoczesny sposób, zrozumiały polskiemu czytelnikowi, klimatu i intrygi klasycznej fabuły dzieła oraz odtworzenie w języku polskim specyfiki wsi wołyńskiej.

Niedawno Andrij Saweńc wraz z kolegami opublikował egzemplarze sygnałne książki, w której znalazł się nowo powstały polski przekład «Pieśni lasu» Łesi Ukrainki i «Balladyna» Juliusza Słowackiego w przekładzie na język ukraiński Borysa Tena. Publikacja jest szczególnie interesująca, ponieważ nie tylko symbolizuje jedność dwóch wybitnych literatów Polski i Ukrainy, ale zawiera również unikatowe ilustra-

cje – dzieła Ołeksija Makarenki, który wykorzystał oryginalną technikę malarską – płatkowizm. Publikacja jest dostępna online dla wszystkich zainteresowanych (https://issuu.com/izprc/docs/balladyna_lp_druk), jednak w przyszłości zaplanowane jest wydanie wersji papierowej dla miłośników literatury i naukowych bibliotek Ukrainy i Polski.

W najbliższym czasie zostanie opublikowane kolejne ważne dzieło Andrija Sawencia. Autor zapowiedział publikację 100 wierszy noblistki Wisławy Szymborskiej w ukraińskim tłumaczeniu. Publikacja zostanie wydana przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Kilka dni wcześniej, w ramach Dni Łesi Ukrainki, wykładowcy i studenci Katedry Literatury Ukrainkiej oraz Katedry Polonistyki i Przekładu zorganizowali czytanie poezji «Łesia Ukrainka i Ołena Pczilka w polskich przekładach». Podczas spotkania omówiono także działalność tłumaczy Józefa Łobodowskiego, Tadeusza Chrościelewskiego, Floriana Nieuważnego, Jerzego Litwiniuka, Ostapa Łapskiego i innych. Nie pominięto faktu tłumaczenia poezji Łesi Ukrainki przez Zuzannę Ginczanekę.

Tekst i zdjęcie: Wiktor Jaruczyk

Andrij Saweńc завершив нещодавно унікальну працю – переклад головного твору Лесі України, драми-феєрії «Лісова пісня» польською мовою.

До цього, понад 30 років тому, «Лісову пісню» польською мовою переклав Єжи Літвінюк. Переклад Андрія Савенця став другою, осучасненою роботою, яку здійснив амбітний майстер. Захід відбувся під символічною назвою «Своїм життям до себе дорівняти» («Dorównać życiem do samego siebie...») – це цитата з «Лісової пісні».

Модераторка заходу, доцентка кафедри української літератури Вікторія Сірук розповіла про перекладача, основні віхи його наукової та літературної діяльності. У завідувачки кафедри полоністики і перекладу, професорки Світлани Сухаревої, директора Науково-дослідного інституту Лесі України, професора Сергія Романова, директорки Музею Лесі України Волинського національного університету Тетяни Данилюк-Терещук, а також інших учасників зустрічі було багато запитань до лектора.

Сам же Андрій Савець поділився цікавими історіями про роботу над перекладом «Лісової пісні» польською мовою. На його думку, давніші переклади класичних творів потрібно

час від часу осучаснювати, оскільки вони втрачають актуальність.

Письменник зауважив, що особливу увагу приділив пошуку відповідників українських демонологічних постатей у польській традиції. Тому деякі герої «Лісової пісні» отримали нові імена, якщо порівнювати з першим перекладом Єжи Літвінюка. Під час роботи майстер багато уваги приділив мовно-стилістичним аспектам. Важливо було зберегти елемент архаїчності та водночас по-сучасному для польського читача донести атмосферу й інтриги класичного сюжету, відтворити специфіку волинського села польською мовою.

Нещодавно разом із колегами Андрій Савець видав сигнальні примірники книги, в яку увійшли новостворений переклад польською «Лісової пісні» Лесі України та «Балладина» Юліуша Сłowackiego в перекладі українською Бориса Тена. Видання особливо цікаве, бо не тільки символізує єдність двох видатних літераторів Польщі та України, але й містить унікальні ілюстрації – роботи Олексія Макарєнка, який використав оригінальне малярське явище пелюстковізму. Публікація доступна онлайн для всіх охочих (https://issuu.com/izprc/docs/balladyna_lp_druk), проте в майбутньому її упорядники планують видати книгу друком для поціновувачів літератури і провідних бібліотек в Україні й Польщі.

Найближчим часом з'явиться друком ще одна важлива робота Андрія Савенця. Автор анонсував вихід 100 віршів нобелістки Віслави Шимборської в його перекладі українською. Видання побачить світ за підтримки Генерального консульства Республіки Польща в Луцьку.

Кількома днями раніше, в рамках Днів Лесі України викладачі та студенти кафедр української літератури та полоністики і перекладу провели поетичні читання «Леся Українка та Олена Пчілка в польських перекладах». Під час заходу обговорювали також діяльність перекладачів Юзефа Лободовського, Тадеуша Хрущелєвського, Флоріана Неуважного, Єжи Літвінюка, Остапа Лапського та інших. Не обійшли увагою і факт перекладу поезії Лесі України Зузанною Гінчанкою.

Текст і фото: Віктор Ярчук

Grupa Poetycka «Wołyń» na wystawie w Warszawie

Поетична група «Волинь» на виставці у Варшаві

W Muzeum Niepodległości w Warszawie zostanie zaprezentowana wystawa «Portret z wierszy i pamięci. Grupa Poetycka «Wołyń».

У Музеї незалежності у Варшаві представлять виставку «Портрет із віршів і пам'яті. Поетична група «Волинь».

Wystawa «Portret z wierszy i pamięci. Grupa Poetycka «Wołyń» będzie eksponowana w Sali Księcia Janusza Radziwiłła w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów, który jest główną siedzibą Muzeum Niepodległości w Warszawie (al. Solidarności 62). Wernisaż jest zaplanowany na 23 marca. Początek o godz. 17:00.

Autorem wystawy jest prof. dr hab. Lech Wojciech Szajdak, syn Stefana Szajdaka, współzałożyciela Grupy Poetyckiej «Wołyń». Wcześniej

ekspozycję można było obejrzeć m.in. w Kijowie, Wrocławiu, Lublinie i Podkowie Leśnej.

Grupa Poetycka «Wołyń» została utworzona z inicjatywy Czesława Janczarskiego w drugiej połowie lat 30. XX wieku w Równem. W jej skład wchodził także: Waclaw Iwaniuk, Stefan Szajdak, Zygmunt Rumel, Stefan Bardczak, Zuzanna Ginczanka, Józef Łobodowski, Władysław Milczarek, Bazyli Podmajstrowicz oraz Jan Śpiewak.

MW

Wystawę «Портрет із віршів і пам'яті. Поетична група «Волинь» експонуватимуть у Залі князя Януша Радзивілла в Палаці Пшебендовських/Радзивілів, у якому розташовано головний корпус Музею незалежності у Варшаві (проспект Солідарності, 62). Відкриття виставки заплановано на 23 березня. Початок о 17:00.

Автор виставки – професор Лех-Войцех Шайдак, син Стефана Шайдака, співзасновника поетичної групи «Волинь». Раніше її мож-

на було оглянути, зокрема, в Києві, Wrocławі, Любліні та Підкові Лісній.

Поетична група «Волинь» була утворена з ініціативи Чеслава Янчарського в другій половині 30-х років XX ст. в Рівному. До її складу входили Вацлав Іванюк, Стефан Шайдак, Зигмунт Румель, Стефан Бардчак, Зузанна Гінчанка, Юзеф Лободовський, Владислав Мільчарек, Василь Подмайстрович і Ян Спєвак.

BM

W koło Macieju

Minął rok od początku otwartej napaści rosyjskiej na Ukrainę. Świat przez ten czas zdążył poznać gruntownie znaczenie powiedzenia «ruskij mir». Cywilizowana część gatunku ludzkiego z przerażeniem połączonym z niedowierzaniem obserwowała zbrodniczy charakter rosyjskiej armii. Ponieważ mord, gwałt, okrucieństwo i kłamstwo to słowa, które na zawsze wpisały się w działania oraz retorykę rosyjskiej maszyny.

Wydawałoby się więc, że ludzie tacy jak Putin, Ławrow, Pieskow, Cyryl, Sołowiow i im podobni zostaną raz na zawsze skazani na międzynarodowy ostracyzm, a kiedyś poniosą zasłużoną karę za swoje zbrodnie. Można by więc sądzić dalej, że skoro była Bucza, nad którą bezpieczny, syty i spokojny świat wylał morze łez, to nigdy nikomu nie strzeli do głowy pomysł, że dopóki trwa wojna w Ukrainie, dopóki Rosja atakuje suwerenny kraj, to żaden obywatel tego agresora nie powinien czerpać pełnymi garściami z tego, co ma do zaoferowania demokratyczna część mieszkańców naszej planety.

Wprawdzie i w Rosji znajdują się dzielni i odważni ludzie protestujący przeciw międzynarodowemu bandytyzmowi swojego państwa, ale to kropla w morzu całej populacji tego kraju. Zdecydowana większość Rosjan swoją postawą, wypowiedziami na forach społecznościowych, zachowaniem poza granicami swojej ojczyzny, legitymizuje zbrodnicze działania Putina. I w takiej rzeczywistości znów, jak jakaś upiorna mantra, pojawiają się głosy płynące z Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, że trzeba zawodników wszystkich dyscyplin sportowych z Rosji dopuścić do najbliższych Igrzysk Olimpijskich.

Plącząc jak bobry nad nieszczęściem tych sportowców, nad ich osamotnieniem i brakiem możliwości zmierzenia się na arenie z innymi, podkreślają, że to przecież nie ich wina ta cała wojna. Poza tym na Igrzyskach występować mieliby pod flagą MKOL, bez żadnych narodowych symboli.

Patrzę na to i myślę: Panie Boże, Ty to widzisz i nie grzmisz? W koło Macieju wracamy do punktu wyjścia. Owszem, stroje pozbawione byłyby narodowych symboli, ale już wiele znaczące «zetki» byłyby wszędzie, tak jak miało już to miejsce choćby podczas skoków narciarskich z udziałem niejakiego Klimowa i Kuliaka w zawodach gimnastycznych. Co stoi za tak głupimi, nieprzemyślanymi i bezgranicznie oburzającymi pomysłami?

Czy zgodnie z maksymą, jakiej sekundowali starożytni, pecunia non olet, czyli jeśli nie wiadomo, o co chodzi, to chodzi o kasę?

W koło Macieju, czyli ciągle to samo, bez zmian.

Wylać morze łez – bardzo rozpaczać z jakiegoś powodu.

Coś strzeliło komuś do głowy – oznacza nagłe pojawienie się jakiegoś pomysłu, propozycji.

Kropla w morzu, czyli bardzo, bardzo mało.

Plakać jak bóbr, czyli bardzo intensywnie rozpaczać, zalewać się łzami.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Минув рік від початку відкритого вторгнення Росії в Україну. Світ за цей час ґрунтовно зрозумів значення вислову «рускій мір». Цивілізована частина людського роду з шоком навіп із невірою дивилася на злочинний характер російської армії. Душогубство, насилля, звірство і брехня – ось слова, які назавжди вписали себе в дії та риторику російської машини.

в морі всього населення цієї країни. Переважна більшість Росіян власною позицією, висловлюваннями в соціальних мережах, поведінкою поза кордонами батьківщини легітимізують злочинні дії Путіна. І в такій дійсності знову як якась нав'язлива мантра з'являються голоси, які звучать від Міжнародного олімпійського комітету: представників усіх спортивних дисциплін із Росії треба допустити на найближчі Олімпійські ігри.

Плачучи як бобри над нещастям цих спортсменів, над їхньою самотністю та відсутністю можливості позмагатися на арені з іншими, вони підкреслюють, що війна – це ж не їхня вина! Крім того, вони мають виступати на іграх під прапором МОК, без жодних національних символів.

Дивлюся на все це й думаю: Господи Боже, Ти це бачиш і не вергаєш громи? В коło Мацею ми повертаємося у вихідну точку. Ну так, на костюмах не було би національних символів, зате були би всюди багатозначні «Z», як це вже мало місце, зокрема, під час стрибків із трампліна за участю такого собі Клімова чи Куляка в гімнастичних змаганнях. Що стоїть за такими дурними, необдуманими та безмежно обурливими ідеями?

Чи, згідно з афоризмом, який обстоювали древні, pecunia non olet – якщо невідомо, про що йдеться, то йдеться про гроші?

В коło Мацею (**w koło Macieju**), тобто увесь час те саме, без жодних змін.

Пролити море сліз (**wylać morze łez**) – сильно щось оплакувати.

Щось комусь стрілило до голови (**coś strzeliło komuś do głowy**) означає раптову появу якоїсь ідеї, пропозиції.

Кропля в морі (**kropla w morzu**), тобто дуже-дуже мало.

Плакати як бобер (**plakać jak bóbr**) – сильно над чимось побиватися, заливатися сльозами.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
uczycielka, skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Program Stypendialny Banach NAWA

Program oferuje stypendium na studia stacjonarne II stopnia w języku polskim lub angielskim na uczelniach nadzorowanych przez Ministra Edukacji i Nauki w dziedzinie nauk inżynierjno-technicznych, nauk rolniczych oraz nauk ścisłych i przyrodniczych.

STEFAN BANACH
NAWA SCHOLARSHIP PROGRAMME

Banach NAWA jest wspólną inicjatywą Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej realizowaną w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej.

Program oferuje możliwość odbycia studiów II stopnia w trybie stacjonarnym w języku polskim lub angielskim w uczelniach publicznych i niepublicznych w dziedzinie nauk inżynierjno-technicznych, rolniczych, ścisłych i przyrodniczych.

Obywatelom Ukrainy Program oferuje ponadto możliwość odbycia studiów II stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych i nauk społecznych, za wyjątkiem kierunków filologicznych w zakresie języka ojczystego z kraju pochodzenia beneficjenta.

Program oferuje:

- comiesięczne stypendium Dyrektora NAWA, w regulaminowym okresie kształcenia,
- zwolnienie z opłat za kształcenie w uczelniach publicznych.

Warunki finansowe kształcenia w uczelniach niepublicznych nadzorowanych przez Ministra Edukacji i Nauki określają uczelnie. Kwestia odpłatności za studia powinna być w takich przypadkach ustalana indywidualnie między Stypendystą a przyjmującą go uczelnią niepubliczną. Sprawa zwolnień z opłat za kształcenie pozostaje w kompetencji przyjmującej go uczelni niepublicznej.

Stypendium jest wypłacane w regulaminowym okresie kształcenia przez maksymalnie 12 miesięcy w roku akademickim, począwszy od pierwszego miesiąca zajęć na kursie przygotowawczym i na studiach.

Stypendium wynosi:

1) 1700 zł miesięcznie w trakcie odbywania kursu przygotowawczego;

2) 1500 zł miesięcznie w trakcie odbywania studiów II stopnia.

W czasie trwania kształcenia na studiach Stypendyści otrzymują ponadto:

1) pierwsze miesięczne stypendium zostanie powiększone o dodatek mobilnościowy w wysokości 1 000 zł albo 3 000 zł (kwota uzależniona od kraju przyjazdu);

2) na ostatnim roku studiów ostatnie miesięczne stypendium powiększone o kwotę 500 zł.

Nabór wniosków odbywa się **do 31 marca 2023 r.** do godz. 15:00:00 czasu lokalnego dla Warszawy wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na stronie <https://programs.nawa.gov.pl/login>

Ogłoszenie wyników Naboru nastąpi do końca lipca 2023 r.

Szczegółowe informacje o zasadach naboru można przeczytać tu: <https://nawa.gov.pl/studenci/studenci-zagraniczni/program-stypendialny-im-stefana-banacha/ogloszenie>.

W sprawie dodatkowych informacji NAWA prosi o kontakt (dni robocze, od godz. 9:00 do godz. 16:00):

Koordinator Programu:

e-mail: banach@nawa.gov.pl

telefon: +48 22 390 35 21; +48 22 390 35 78

Źródło: nawa.gov.pl

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Авторемонтник	10 000	Автоелектрик. Діагностика, ремонт електрообладнання легкових автомобілів, монтаж додаткового обладнання: опалювачі, кондиціонери, сигналізації. Зарплата + %. Вміння читати електричні схеми. Ремонт електрообладнання, знання будови автомобіля, принцип роботи вузлів	Бухгалтер	10 000	Робота з первинними документами (прихід/розхід). Звірка взаєморозрахунків з постачальниками. Інвентаризація товарів. Робота з номенклатурою	Директор (за напрямом діяльності)	20 000	Керує фінансово-господарською діяльністю підприємства у сфері матеріально-технічного забезпечення за договорами постачання, транспортного та адміністративно-господарського обслуговування, забезпечуючи цільове використання матеріальних і фінансових ресурсів, зниження їх витрат, прискорення обороту об'єктивних коштів. Розподіляє обов'язки між підлеглими керівниками структурних підрозділів, визначає межі їх відповідальності, організовує розроблення комерційних програм
Адміністратор	10 000	Ознайомлення гостей з закладом, надання інформації по телефону, поселення та виселення, прийняття оплати, ведення журналу проживаючих в готелі, обробка бронювань. Графік роботи: доба через дві доби	Виконавець робіт	20 000	Здійснює безпосереднє керівництво будівництвом. Забезпечує виконання виробничих завдань згідно графіків та проектів. Контролює стан техніки безпеки при виконанні робіт і приймає заходи з метою усунення виявлених недоліків. Роз'яснює і контролює дотримання інструкцій з охорони праці	Електрик цеху	15 000	Робота в цеху. Ремонт, обслуговування промислового обладнання, електроустановок і т. д. Монтаж світлотехніки причепів, лавет та евакуаторних платформ. Встановлення допоміжного обладнання
Адміністратор	10 000	Адміністратор у кафе. Зустріч гостей, прийом телефонних дзвінків; запис клієнтів, розрахунок, контроль за персоналом. Графік роботи – тиждень через тиждень	Вишивальник	15 000	Вишивання етнічних українських орнаментів (легкий одяг, сорочки, блузи, сукні, вишиванки). Робота на машинках Тазіта	Електрогазоварник	25 000	Підприємство проводить роботи по будівництву та ремонту мостів і тунелів по Україні, вахтовим методом
Арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	18 000	В'язання арматури. Бетонування конструкцій. Проживання та проїзд за рахунок компанії, забезпечення спецодягом. Вахтовий метод роботи 15/15 або 20/10 днів. Робота на об'єктах по Україні	Водій автотранспортних засобів	21 000	Перевезення паливно-мастильних матеріалів автомобілями вантажної групи (Вольво, Сканія), обслуговування АЗС марки WOG	Електрогазоварник	10 000	Проведення усіх видів зварювальних робіт (крім аргону) газозварювальним обладнанням в ремонтно-механічній дільниці
Арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	16 000	Зварювання арматурних конструкцій на точковій зварювальній машині. Графік роботи: з 8:00 до 16:30	Водій автотранспортних засобів	16 000	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення до країн Європи. Наявність закордонного біометричного паспорта, картки водія, чіп-карти. Наявність категорій С, Е	Електромонтажник-налагоджувальник	14 000	Обслуговування ліфтового обладнання; капітальні ремонти, монтаж; робота в шахті ліфта на висоті; знання в електротехніці; мати допуск до 1000 Вт
Бетоняр	18 000	Монтаж і встановлення опалубки та монтаж і встановлення арматури. Бетонування конструкцій. Проживання та проїзд за рахунок компанії, забезпечення спецодягом. Вахтовий метод роботи 15/15 або 20/10 днів. Робота на об'єктах по Україні	Водій навантажувача	13 000	Робота на газових навантажувачах TOYOTA, NISSAN і ін. по навантаженню сировини, переміщенню вантажів з виробництва на склад, вивантаження готової картонно-паперової продукції в цехах та завантаження продукції в автотранспорт клієнтів. Обов'язково наявність посвідчення	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	14 442	Обслуговує силові та освітлювальні електроустановки зі складними схемами вмикання всіх об'єктів підприємства в складі аварійно-диспетчерської служби
Бухгалтер	15 000	Облік розрахунків з покупцями/постачальниками, облік розрахунків з підзвітними особами, облік банківських операцій, розрахунок з бюджетом, нарахування, виплата зарплатної плати та формування звітності. Знання 1С, 8 версія. Знання бухгалтерського та податкового законодавства України. Виконувати інші доручення керівника	Водій навантажувача	10 000	Перевезення картонного кутника на електронавантажувачах. Обов'язково наявність посвідчення водія навантажувача	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	10 000	Забезпечення справного стану роботи обслуговуваних пристроїв та електроустаткування; здійснення монтажу нових електричних мереж; проведення планово-попереджувальних ремонтів електричних частин устаткування; ліквідація несправності в роботі пристроїв, їх ремонт, монтаж та регулювання.
Бухгалтер	14 000	Нарахування зарплатної плати, лікарняні, декретні, відпускні, звільнення; облік мобілізованих; утримання за виконавчими листами; формування звітності з ЄСВ та 1-ДФ до органів ДПС; комунікація зі співробітниками з виплат та нарахувань; ведення кадрового діловодства (прийом, звільнення, переведення, оформлення відпусток, штатний розпис)	Водій навантажувача	10 000	Керувати автотранспортними засобами ЗІЛ, ГАЗ. Наявність прав водія кат. С. Перевірка та забезпечення належного технічного стану автотранспортного засобу	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	10 000	Здійснення ремонту та обслуговування електроустаткування в галузі виробництва картону та паперу
Бухгалтер	14 000	Нарахування зарплатної плати; складання фінансової звітності; ведення податкового обліку, реєстрація податкових накладних; здача декларації з ПДВ; прихід товарів і матеріалів; робота з банком та банківськими виписками; формування рахунків та накладних	Головний бухгалтер	16 000	Заступник головного бухгалтера. Здійснює формування та реєстрацію податкових накладних, робота з касою, нарахування зарплатної плати, знання 1С-Бухгалтерія версії 7, 8	Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	13 000	Забезпечення безперебійного виробничого процесу; своєчасне виявлення неполадок в роботі, визначення ризиків, які можуть призвести до негативних наслідків; забезпечення підтримки справного стану, безаварійної та надійної роботи обслуговування пристроїв і електроустаткування; проводить планово-попереджувальний ремонт електричної частини устаткування. Робота на елеваторі з зерносушильним комплексом
Бухгалтер	11 390	Подання бухгалтерської звітності, нарахування зарплатної плати, знання бази даних Access. Виконання обов'язків касира, прийняття членських внесків та плати за електроенергію	Головний бухгалтер	15 000	Ведення бухгалтерського та податкового обліку у сфері оптової торгівлі часом, кавою та бакалійною групою товарів. Облік розрахункових та касових операцій; робота з клієнт-банком, проведення банківських операцій; організація і контроль документообігу; подання звітності; участь в управлінні і фінансовому плануванні підприємства; аналіз господарської діяльності підприємства	Завантажувач-вивантажувач харчової продукції	10 000	Фізичні навантаження посилені для жінок, але важлива швидкість. Робота на виробничій лінії в цеху по виробництву соусів та майонезів. Режим роботи з 8:00 до 20:00, через день та з 20:00 до 08:00 – нічні. Роботодавець забезпечує довіз працівників до місця проживання (в межах міста) по закінченню зміни. Робота потребує здатності до фізичного навантаження
Бухгалтер	10 000	Бухгалтер по зарплатній платі, ведення бухгалтерського обліку, робота з банком, виплати зарплатної плати на картки працівникам, знання 1С, 8 версія. Роботодавець забезпечує доїзд на роботу і з роботи з Луцька та харчування	Головний бухгалтер	11 000	На час декретної відпустки. Контроль за рухом коштів по рахунках та через касу підприємства, вирішення питань банківського обслуговування. Формування та подання всіх видів звітності: бухгалтерська, податкова, статистична, контроль за своєчасністю та повнотою подання звітності. Участь у автоматизації бізнес-процесів. Підготовка і здача звітності в контрольні органи. Здійснення процесів планування. Досвід роботи з програмою «1-С Бухгалтерія»			
Бухгалтер	10 000	Подання бухгалтерської звітності, нарахування зарплатної плати, первинна бухгалтерська документація. Знання 1С, 7 версія	Головний бухгалтер	11 000	Громадське харчування. Підготовка та здача звітностей, нарахування зарплатної плати, первинна бухгалтерія, проведення ревізій, калькуляційні картки та додатково ведення кадрової роботи			

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:
43021 м. Луцьк, вул. Сергія Тимошенка, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 72-81-49

Пам'ять

Nie żyje Danuta Wielgosz

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Danuty Wielgosz z Przemyśla, dzięki uprzejmości której mogliśmy opublikować na łamach «Monitora Wołyńskiego» wspomnienia jej dziadka.

Panią Danutę Wielgosz poznaliśmy w lipcu 2017 r., kiedy wysłała list do naszej redakcji dotyczący Tadeusza Lechowicza – oficera Wojska Polskiego, którego losy opisaliśmy w naszej gazecie. Tadeusz Lechowicz był bratem Władysława Lechowicza, dziadka śp. Danuty Wielgosz. Dzięki jej uprzejmości niedługo potem zamieściliśmy na łamach MW opracowane przez nią wspomnienia dziadka, uczestnika walk m.in. o Monte Cassino, Ankonę i Bolonię. W 1940 r. wyruszył z Przeworska do Radziwiłłowa na Wołyniu, gdzie w szpitalu dla polskich jeńców wojennych leżał jego brat. Jednak schwytany po drodze przez Sowietów trafił wkrótce na Sybir.

Dzięki śp. Danucie Wielgosz uzupełniliśmy rozdział poświęcony Tadeuszowi Lechowiczowi w drugim wydaniu książki «Jeńcy września 1939».

Redakcja «Monitora Wołyńskiego» składa serdeczne wyrazy współczucia Rodzinie i Bliskim śp. Danuty Wielgosz.

Wieczny odpoczynek racz Jej dać Panie, a światłość wiekuista niechaj Jej świeci.

Zespół redakcyjny «Monitora Wołyńskiego»

Померла Данута Вельгош

Із глибоким сумом ми сприйняли звістку про смерть Данути Вельгош із Перемишля, завдяки люб'язності якої опублікували колись на сторінках «Волинського монітора» спогади її дідуся.

Їй ми згодом опублікували у «Волинському моніторі» опрацьовані нею спогади дідуся, який брав участь у битвах під Монте-Кассіно, Анконою та Болоньєю. У 1940 р. він вирушив із Пшеворська до Радивилова на Волині, де у шпиталі для військовополонених лежав його брат. Проте дорогою його затримали радянські функціонери й невдовзі вислали в Сибір.

Завдяки Дануті Вельгош ми доповнили розділ про Тадеуша Леховича у другому виданні книги «Полонені вересня 1939-го».

Редакція «Волинського монітора» висловлює щирі співчуття родині та близьким Данути Вельгош.

Вічне спочивання, дай їй Господи, і світло віковичне нехай їй світить.

Редакційний колектив «Волинського монітора»

Нові пробошчowie wołyńskich parafii

Призначено нових настоятелів волинських парафій

На початку Великого Посту кілька парафій католицьких на Волині отримало нових пробошчів.

W pierwszą niedzielę Wielkiego Postu, 26 lutego, w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Ostrogu parafianom został oficjalnie przedstawiony nowy proboszcz – ks. dr Jarosław Rudy. Kapłan od niedawna pracuje w diecezji łuckiej, przed tą nominacją przez kilka miesięcy był proboszczem parafii w Maniewiczach i Lubieszowie.

W imieniu biskupa Witalija Skomarowskiego, ordynariusza diecezji łuckiej, obrzędu wprowadzenia nowego proboszcza dokonał ksiądz kanonik Władysław Czajka, dziekan dekanatu rówieńskiego. Obecny był także ks. kanonik Witold Józef Kowalów, dyrektor wydawnictwa «Wołanie z Wołynia», wieloletni proboszcz parafii ostrogskiej (1992–2019), a obecnie jej rezydent.

Jak podaje ksiądz kanonik w opracowanym przez niego biogramie, ks. dr Jarosław Rudy, po ukończeniu seminarium duchownego w Gródku na Podolu, kontynuował studia na Papieskim Uniwersytecie Laterańskim, gdzie uzyskał licencjat z teologii fundamentalnej. W 2014 r. z powodzeniem obronił na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim pracę doktorską pt. «Krzyż wśród krzyży. Teologia Crucis w pasterskiej posłudze wiary biskupa Jana Olszańskiego». Ta pozycja z czasem ukazała się w «Wołaniu z Wołynia». Pracował jako duszpasterz i wykładowca, do 2022 r. był prefektem Wyższego Seminarium Duchownego Najświętszego Serca Jezusowego w diecezji kijowsko-żytomierskiej, w latach 2022–2023 był proboszczem parafii w Maniewiczach i Lubieszowie. Dodać należy, że «ojcem duchownym» ks. Jarosława i proboszczem jego rodzinnej parafii w Murafie na Winnicyźnie był

ks. Antoni Chomicki – Patriarcha Podola z diecezji łuckiej.

Zamiast ks. dr. Jarosława Rudego na proboszcza w Lubieszowie i Maniewiczach został mianowany ks. Marcin Ciesielski. 21 lutego biskup ordynariusz diecezji łuckiej Witalij Skomarowski zwolnił go z obowiązków proboszcza parafii Wniebowstąpienia Pańskiego i błogosławionego Władysława Bukowińskiego w Horochowie i Świętej Trójcy w Beresteczku, a jednocześnie nadał nową nominację do parafii Świętych Cyryla i Metodego w Lubieszowie oraz parafii Ducha Świętego w Maniewiczach.

Kapłan odprawił liturgie w tych parafiach w Środę Popielcową 22 lutego, ale oficjalne wprowadzenie na urząd odbyło się w niedzielę, 26 lutego. W obecności swoich wiernych nowo mianowany proboszcz złożył wyznanie wiary i przysięgę wierności Kościołowi, papieżowi i swemu biskupowi. Biskupa na liturgiach w obu parafiach reprezentował ks. Roman Własiuk, notariusz diecezji łuckiej. Od 2001 r. do śmierci w 2022 r. proboszczem w Maniewiczach i Lubieszowie był ks. Andrzej Kwiczala.

Proboszczem parafii w Horochowie i Beresteczku mianowano ks. kanonika Pawła Chomiaka, proboszcza parafii katedralnej Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku. Wikariuszem parafii katedralnej został ks. Ziemowit Koperski, który będzie też pełnił obowiązki notariusza diecezji łuckiej.

Anatolij Olich
Zdjęcia z Maniewicz udostępnione
przez ks. Marcina Ciesielskiego
Autorką zdjęć z Ostroga jest Ludmiła Poliszczuk

На початку Великого посту кілька католицьких парафій на Волині отримали нових настоятелів.

У першу неділю Великого посту, 26 лютого, в костелі Успіння Пресвятої Діви Марії в Острозі офіційно представили парафіанам нового настоятеля – отця Ярослава Рудого. Він віднедавна працює в Луцькій дієцезії, до нового призначення кілька місяців був парохом парафій у Маневичах та Любешеві.

Від імені єпископа Віталія Скомаровського, ординарія Луцької дієцезії, обряд введення нового настоятеля провів ксьондз-канонік Владислав Чайка, декан Рівненського деканату. Присутній був теж отець-канонік Вітольд-Йосиф Ковалів, директор видавництва «Волянська з Волині», багатолітній парох острозької парафії (з 1992 до 2019 р.), зараз її резидент.

Як повідомляє отець-канонік в опрацьованій ним біограмі, отець Ярослав Рудий після закінчення духовної семінарії в Городку на Поділлі продовжив навчання в Латеранському папському університеті, де успішно захистив кандидатську дисертацію з фундаментального богослов'я. Титул доктора здобув у 2014 р. у Люблінському католицькому університеті. Його докторська дисертація «Хрест серед хрестів. Богослов'я хреста в пастирському служінні віри єпископа Яна Ольшанського» вийшла друком у «Волянській з Волині». Працював священником і викладачем, до 2022 р. був префектом Вищої духовної семінарії Пресвятого Серця Ісусового в Київсько-Житомирській дієцезії, у 2022–2023 рр. – парохом у Маневичах та Любешеві. До речі, духовним батьком і настоятелем рідної для отця Ярослава парафії в Мурафі на Винниччині був отець Антоній Хоміцький – патріарх Поділля з Луцької дієцезії.

Замість отця Ярослава Рудого парохом у Любешеві та Маневичах призначили отця Марціна Цесельського. 21 лютого єпископ-ординарій Луцької дієцезії Віталій Скомаровський звільнив його від обов'язків настоятеля парафії Вознесіння Господнього і блаженного Владислава Буковинського в Горохові та Пресвятої Трійці в Берестечку і водночас надав нове призначення – до парафії Святих Кирила і Metodeя в Любешеві й парафії Святого Духа в Маневичах.

Священник відслужив літургії в цих парафіях на Попільну середу, 22 лютого, але офіційне представлення відбулося в неділю, 26 лютого. У присутності своєї пастви ново-призначений парох склав визнання віри та присягнув на вірність Церкві, Папі та своєму єпископу. Єпископа на літургіях в обох парафіях представив отець Роман Власюк, нотаріус Луцької дієцезії. Незмінним пастирем маневичької та любешівської парафії з 2001 до смерті у 2022 р. був отець Анжей Квічяла.

Парохом парафій у Горохові та Берестечку призначили отця-каноніка Павла Хом'яка, настоятеля кафедральної парафії Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку. Вікарієм кафедральної парафії став отець Земовіт Кopersький, який водночас виконуватиме обов'язки нотаріуса Луцької дієцезії.

Анатолій Оліх
Фото з Маневичів надав отець Марцін Цесельський
Авторка світлин з Острога – Людмила Поліщук

